

Opinnäytetyö (AMK)

Suun terveydenhuollon koulutusohjelma

2010

Kirsikka Ruoho, Jaana Sipponen & Karoliina Sjöblom

SUUHYGIENISTIOPISKELIJOIDEN AMMATILLINEN KASVU

– Ammattitaitoa edistävässä Ruislinikka/ Studental -työtoiminnassa

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Kirsikka Ruoho, Jaana Sipponen & Karoliina Sjöblom

SUUHYGIENISTIOPISKELIJOIDEN AMMATILLINEN KASVU

– Ammattitaitoa edistävässä Ruisklinikka/Studental -työtoiminnassa

Ammattitaidon kehittyminen syntyy koulutuksen aikana. Turun ammattikorkeakoulussa Suun terveydenhuollon koulutusohjelmassa opiskelijoiden ammattitaidon kehittymistä tukee erityisesti neljännellä ja viidennellä lukukaudella toteutuva kliininen harjoittelujakso Ruisklinikka/Studental -työtoiminta. Suuhygienistiopiskelijat hoitavat asiakkaitaan ohjaajien valvonnassa ja jokainen hoito myös arvioidaan. Studental -työtoiminnan aikana pyritään kehittämään opiskelijoiden osaamista sekä Turun ammattikorkeakoulun yleisten kompetenssien, että koulutusohjelmakohtaisten kompetenssien mukaan.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada selville, kuinka suuhygienistiopiskelijoiden ammatillinen kasvu toteutuu ammattitaitoa edistävässä Studental -työtoiminnassa ja kuinka hyvin eri ammatilliset osa-alueet eli ammatilliset kompetenssit heille kehittyvät omasta mielestään Studental -työtoiminnan aikana.

Työn tavoitteena on kehittää Studental -työtoimintaa paremmin tukemaan opiskelijoiden ammatillista kasvua. Opinnäytetyön tulos auttaa myös Studental -työtoiminnan ohjaajia, jolloin harjoittelun suunnitteluun voi saada tutkimustuloksista apua.

Opinnäytetyö toteutettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena tutkimuksena. Tutkimusaineisto kerättiin kyselylomakkeilla eli survey-tutkimuksena. Saatu aineisto analysoitiin Excel- ja SPSS-ohjelmilla.

Yhteenvetona jopa heikoimmassakin osa-alueessa opiskelijat olivat keskimäärin arvioineet saavuttaneensa vähintään perustaidot Studental -työtoiminnan aikana. Työtoiminta on tarpeellinen ja edistää suuhygienistiopiskelijoiden ammatillista kasvua. Opinnäytetyön tulos tukee Studental -työtoiminnan jatkamista ja sitä, että nykyiset jaksolle asetetut tavoitteet ovat oikeanlaiset.

ASIASANAT: suuhygienisti, kompetenssi, ammatillinen kasvu, ammattitaitoa edistävä harjoittelu

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in Dental Hygiene

10/2010 | 89

Instructors | Tarja-Leena Kuusilehto & Paula Yli-Junnila

Kirsikka Ruoho, Jaana Sipponen & Karoliina Sjöblom

PROFESSIONAL GROWTH OF DENTAL HYGIENIST STUDENTS

– Advancing professional skills in Ruisklinikka/Studental- workaction

Development of professional skills develops during education. In Turku University of Applied Sciences of dental hygiene, students' skills develop particular in the fourth and fifth semester of clinical internship in a Ruisklinikka/Studental -workaction. There dental hygienist students manage their own customers under the supervision of tutors, and each treatment is also evaluated. During Studental workaction aims to develop students' skills and the Turku University of generic competences and the degree-program competences.

The aim was to find out how dental hygienist students' professional growth occurs practical Studental -workaction, and how good of those involved in vocational areas, namely the professional competencies they are developing in their own opinion, during Studental -workaction.

The goal was to develop Studental -workaction to be better support to the students' professional growth. Thesis results will also help Studental -workaction for instructors, which can receive training in planning research assistance.

Thesis was carried out a quantitative study. The data were collected by questionnaires, survey research. The data was analyzed Excel and SPSS software.

To sum up most of the area, on average, students were evaluated at least basic skills during the Studental -workaction. Workaction is necessary and dental hygiene students promote professional growth. Result supports the thesis Studental -workaction to continue and that the current period targets are right.

KEYWORDS: dental hygienist, competency, professional growth, practical training

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 SUUHYGIENISTIOPISKELIJOIDEN AMMATTITAITOA EDISTÄVÄN HARJOITTELUN LÄHTÖKOHDAT	7
2.1 Suuhygienistin kompetenssit	7
2.2 Ammatillinen kasvu	11
2.3 Ammattitaitoa edistävä harjoittelu Studental -työtoiminnassa	15
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSONGELMAT	19
4 TUTKIMUSMENETelmä JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	22
4.1 Tutkimusaineiston kerääminen	23
4.2 Tutkimuksen toteutus ja aikataulu	23
4.3 Tutkimusaineiston käsittely ja analysointi	24
5 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET	26
5.1 Tutkimukseen osallistuneiden taustatiedot	26
5.2 Ammatillinenkasvu Studental -työtoiminnassa	28
5.2.1 Terveiden edistämisen osaaminen	30
5.2.2 Suun terveydenhoitotyön osaaminen	33
5.2.3 Suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaaminen	35
5.2.4 Suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taidot	37
5.2.5 Motivaatiopätevyys ja itsensä kehittäminen	40
5.2.6 Eettinen osaaminen	43
5.2.7 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, sekä sosiokulttuurinen pätevyys	45
5.2.8 Kansainvälisyysosaaminen	48
5.2.9 Organisaatio- ja yhteiskuntaosaaminen	50
6 OPINNÄYTETYÖN TULOSTEN TARKASTELU	53
7 OPINNÄYTETYÖN LUOTETTAVUUDEN JA EETTISYYDEN TARKASTELU	57
7.1 Eettisyys	57
7.2 Luotettavuus	58
8 POHDINTA	62
LÄHTEET	65
LIITTEET	
Liite 1. Tiedonhaku-aulukko	68

Liite 2. Auttamismenetelmät suun terveydenhuollossa (4.lk)	70
Liite 3. Asiantuntijuus moniammatillisessa tiimeissä (5.lk)	71
Liite 4. Ammattikorkeakoulujen yleiset kompetenssit	72
Liite 5. Suun terveydenhuollon koulutusohjelmakohtaiset kompetenssit	76
Liite 6. Testiryhmän saatekirje	78
Liite 7. Kohderyhmän saatekirje	80
Liite 8. Kyselylomake	82

KUVIOT

Kuvio 1. Tutkimusasetelma.	22
Kuvio 2. Vastaajien määrät aloitusvuosittain.	26
Kuvio 3. Vastaajien ikäjakauma.	27
Kuvio 4. Vastaajien suuhygienistikoulutusta aiempi koulutus.	28
Kuvio 5. Aikaisemman koulutuksen vaikutus eri osa-alueiden taitojen keskiarvoihin.	30

TAULUKOT

Taulukko 1. Vastaajien osaaminen eri ydiosaamisalueissa ja niiden vaihtelut.	29
Taulukko 2. Vastaajien terveyden edistämisen osaaminen.	31
Taulukko 3. Terveyden edistämisen osaamisen frekvenssit.	32
Taulukko 4. Vastaajien suun terveydenhoitotyön osaaminen.	33
Taulukko 5. Suun terveydenhoitotyön osaamisen frekvenssit.	34
Taulukko 6. Vastaajien suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaaminen.	36
Taulukko 7. Suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaamisen frekvenssit.	37
Taulukko 8. Vastaajien suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen osaaminen.	38
Taulukko 9. Suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen frekvenssit.	39
Taulukko 10. Vastaajien motivaatiopätevyys ja itsensä kehittämisen osaaminen.	41
Taulukko 11. Motivaatiopätevyuden ja itsensä kehittämisen frekvenssit.	42
Taulukko 12. Vastaajien eettinen osaaminen.	44
Taulukko 13. Eettisen osaamisen frekvenssit.	44
Taulukko 14. Vastaajien viestintä, vuorovaikutus sekä sosiokulttuurinen osaaminen.	46
Taulukko 15. Viestintä, vuorovaikutus sekä sosiokulttuurisen osaamisen frekvenssit.	47
Taulukko 16. Vastaajien kansainvälisyysosaaminen.	49
Taulukko 17. Kansainvälisyysosaamisen frekvenssit.	49
Taulukko 18. Vastaajien organisaatio- ja yhteiskuntaosaaminen.	51
Taulukko 19. Organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisen frekvenssit.	52
Taulukko 20. Summamuuttujien Cronbachin alfa-kertoimet.	59

1 JOHDANTO

Laillistetuista terveydenhuollon ammattihenkilöistä on asetettu laki (559/1994) ja asetus (564/1994), jotka vaativat, että terveydenhuollon ammattihenkilöllä on riittävästi koulutusta, kokemusta ja ammattitaitoa alastaan (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstä 28.6.1994/559; Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöstä 28.6.1994/564).

Ammattitaidon kehittyminen syntyy koulutuksen aikana. Suun terveydenhuollon koulutusohjelmassa tutkinnon kokonaislaajuus on 210 opintopistettä, joista 75 opintopistettä on ammattitaitoa edistävää harjoittelua (Turun ammattikorkeakoulun opinto-oppaat 2009-2013). Harjoittelusta osa toteutetaan Turun ammattikorkeakoulun omassa oppimisympäristössä Ruisklinikassa, josta Studental -työtoiminta on yksi palvelujen tuottaja. Studental -työtoiminta tukee opiskelijan kasvua oman alansa asiantuntijaksi ja sen keskeisenä tavoitteena on edistää ensisijaisesti opiskelijan oppimista ja ammatillista kasvua. Ammattitaitoa edistävällä harjoittelulla on näin suuri rooli terveystieteen koulutuksissa, koska silloin opiskelijoille kehittyy kokemusta ja ajan myötä ammattitaitoa alastaan. (Turun ammattikorkeakoulu 2009c.)

Opinnäytetyö käsittelee Ruisklinikka/Studentalia, josta jatkossa käytetään nimitystä Studental -työtoiminta. Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada selville, kuinka suuhygienistiopiskelijoiden ammatillinen kasvu toteutuu ammattitaitoa edistävässä Studental -työtoiminnassa ja kuinka hyviksi eri ammatilliset osa-alueet eli ammatilliset kompetenssit heille kehittyvät omasta mielestään Studental -työtoiminnan aikana. Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Studental -työtoimintaa paremmin tukemaan opiskelijoiden ammatillista kasvua. Suuhygienistiopiskelijat eivät ole aikaisemmin tehneet opinnäytetyötä, jossa selvittäisiin opiskelijoiden ammatillista kasvua ja ammattipätevyyden kehittymistä Studental -työtoiminnan aikana. Tämän vuoksi aiheesta oli perusteltua tehdä opinnäytetyö. Lisäksi reflektiolla voidaan edistää ammatillista kasvua, joten

opinnäytetyön kyselyyn vastatessaan suuhygienistiopiskelijat refleктоivat oppimistaan Studental -työtoiminnan aikana (Jeronen 2003,26).

Oulun yliopiston hammaslääketieteellinen laitos keräsi vuonna 2004 työelämäpalautetta vastavalmistuneilta hammaslääkäreiltä ja heidän terveyskeskusohjaajiltaan. Kyselyssä arvioitiin hammaslääkäreiden taitoja yhdeksällä eri osa-alueella, mitkä olivat Oulun yliopiston hammaslääketieteen laitoksen opetussuunnitelmasta. Tutkimuksen mukaan koulutus on antanut hyvät perusvalmiudet hammaslääkäriin työhön. Tutkimuksessa huomattiin opetuksen puutteelliset alueet (Näpänkangas, Lahti, Hietala & Oikarinen 2009, s. 18-19). Myös tässä opinnäytetyössä tutkittiin suuhygienistiopiskelijoiden ammatillista kasvua eri osaamisalueilla.

Valmis opinnäytetyö toi parhaimmillaan esiin osa-alueet, joissa opiskelijat ovat kokeneet ammatillista kasvua tai kasvun jääneen vähäiseksi. Tuloksia voidaan käyttää Studental -työtoiminnan kehittämiseen ammatillista kasvua tukevaksi oppimisympäristöksi.

Työn keskeiset käsitteet: suuhygienisti, kompetenssi, ammatillinen kasvu, ammattitaitoa edistävä harjoittelu

2 SUUHYGIENISTIOPISEKELIJOIDEN AMMATTITAITOA EDISTÄVÄN HARJOITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Suuhygienistin kompetenssit

Suuhygienisti on terveydenhuollon ammattilainen, joka ehkäisee suusairauksien syntyä ja keskittyy huolehtimaan suun terveyden edistämisestä. Dental hygienist eli suuhygienisti on virallinen ammattinimike useimmissa maissa suun terveydenhuollon ammattilaiselle. (Johnson 2003, 299,301.) Suuhygienistin koulutus (Bachelor of Health Care) on Suomessa laajuudeltaan 210 opintopistettä. Koulutus on ammattikorkeakoulututkinto, joka tilastokeskuksen koulutusluokituksen mukaan kuuluu alempaan korkeakouluasteeseen (ISCED 5A). Suuhygienistiksi voi opiskella Turussa, Helsingissä, Jyväskylässä, Kuopiossa ja Oulussa. (STAL ry 2010; Korkeakoulututkintojen viitekehys-työryhmä 2005; Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 15.5.2003/352.)

Ammattipätevyys eli kompetenssi tarkoittaa sanakirjan mukaan pätevyyttä ja kelpoisuutta (Suomen kielen perussanakirja 1990, 523). Tällöin yksilöllä on kyky suoriutua tehtävästä hyvin, itsenäisesti ja muiden arvioimana. Tällöin myös ihmisen itseluottamus on yhteydessä suoriutumiseen ja hän tietää omat kykynsä ja rajansa. Kompetenssi muodostuu yksilön tiedoista, taidoista, kokemuksista, ihmissuhteista, arvoista ja asenteista sekä motivaatiosta. (Hildén 2002, 33-34.)

Ammattikorkeakoulun yleisiin kompetensseihin kuuluvat *itsensä kehittäminen, eettinen osaaminen, viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, kehittämistoiminnan osaaminen, organisaatio- ja yhteiskuntaosaaminen sekä kansainvälisyysosaaminen* (Arene 2006). Opinnäytetyön kyselylomakkeen kysymykset tulivat pääosin suun terveydenhuollon koulutusohjelmakohtaisista kompetensseista, mutta ammattikorkeakoulun yleiset kompetenssit antoivat laajemman näkökulman suuhygienistiopiskelijoiden ammatillisesta kasvusta ja tämän vuoksi kyselylomakkeessa oli kysymyksiä myös ammattikorkeakoulun yleisistä kompetensseis-

ta. Kyselylomakkeessa käytettiin myös Studental -työtoiminnan 4.- ja 5.lk tavoitteita.

Itsensä kehittämisessä tärkeää on, että opiskelija osaa arvioida omaa osaamistaan ja määritellä osaamisensa kehittämistarpeita, tunnistaa omat oppimistapansa sekä kykenee itsenäiseen oppimiseen ja oppimistapojen kehittämiseen. Opiskelija kykenee yhdessä oppimiseen ja opitun jakamiseen työyhteisössä sekä kykenee toimimaan muutoksissa sekä havaitsemaan ja hyödyntämään erilaisia oppimis- ja toimintamahdollisuuksia. Hän osaa myös suunnitella, organisoida ja kehittää omaa toimintaansa. (Arene 2006.) Opinnäytetyön kyselylomakkeessa itsensä kehittämisen osaamisalue yhdistettiin Studental -työtoiminnan tavoitteiden motivaatiopätevyyteen, koska molemmissa osaamiskuvaukset olivat samantyyppiset.

Eettisessä osaamisessa opiskelija osaa soveltaa oman alansa arvoperustaa ja ammattieettisiä periaatteita omassa toiminnassaan. Hän ottaa vastuun omasta toiminnastaan ja toimii sovittujen toimintatapojen mukaisesti. Opiskelija osaa myös soveltaa kestävän kehityksen periaatteita ja osaa ottaa muut huomioon. (Arene 2006.)

Viestintä- ja vuorovaikutusosaamisessa opiskelija kykenee toisten kuuntelemiseen sekä asioiden kirjalliseen, suulliseen ja visuaaliseen esittämiseen käyttäen erilaisia viestintätyylejä. Hän osaa toimia oman alansa tyypillisissä viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa ja ymmärtää ryhmä- ja tiimityöskentelyn periaatteet ja osaa työskennellä yhdessä toisten kanssa monialaisissa työryhmissä. Opiskelija osaa myös hyödyntää tieto- ja viestintäteknikkaa omassa työssään. (Arene 2006.) Opinnäytetyön kyselylomakkeessa viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen yhdistettiin Studental -työtoiminnan tavoitteiden sosiokulttuuriseen pätevyyteen, koska molemmissa osaamiskuvaukset olivat samantyyppiset.

Kehittämistoiminnan osaamisessa opiskelija pystyy hankkimaan ja käsittelemään oman alansa tietoa sekä kykenee kriittiseen tiedon arviointiin ja kokonaisuuksien hahmottamiseen. Opiskelija tuntee tutkimus- ja kehittämistoiminnan

perusteita ja menetelmiä sekä osaa toteuttaa pienimuotoisia tutkimus- ja kehittämishankkeita soveltaen alan olemassa olevaa tietoa. Hän tuntee projektitoiminnan osa-alueet ja osaa toimia projektitehtävissä. Opiskelija myös omaksuu aloitteellisen ja kehittävän työtavan sekä kykenee ongelmanratkaisuun ja päätöksentekoon työssään. Tärkeää on myös ymmärtää kannattavan ja asiakaslähkeisen toiminnan periaatteita sekä hallita valmiuksia yrittäjyyteen. (Arene 2006.) Opinnäytetyön kyselylomakkeessa kehittämistoiminnan osaamisalue yhdistettiin Studental -työtoiminnan tavoitteiden suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen osaamiseen, koska molemmissa osaamiskuvaukset olivat samantyyppiset.

Organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisessa tärkeimpiä tavoitteita ovat tuntea oman alansa organisaatioiden yhteiskunnallis-taloudellisia yhteyksiä ja tuntea yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuuksia oman alansa kehittämiseksi. Opiskelija tuntee organisaatioiden toiminnan ja johtamisen pääperiaatteet sekä omaa valmiuksia työn johtamiseen. Hän tuntee työelämän toimintatavat ja osaa toimia työyhteisössä ja pystyy suunnittelemaan ja organisoimaan toimintaa. (Arene 2006.)

Kansainvälisyysosaamisessa opiskelija hallitsee oman alansa työtehtävissä ja niissä kehittymisessä tarvittavan vähintään yhden vieraan kielen kirjallisen ja suullisen taidon ja ymmärtää kulttuurieroja sekä kykenee yhteistyöhön kulttuuriltaan erilaisten henkilöiden kanssa. Opiskelija osaa hyödyntää oman alansa kansainvälisiä tietolähteitä sekä ymmärtää kansainvälisyyskehityksen vaikutuksia ja mahdollisuuksia omalla alallaan. (Arene 2006.)

Ammattikorkeakoulun yleiset kompetenssit ovat laaja kokonaisuus opiskelun tavoitteista. Näiden yleisten kompetenssien lisäksi on määriteltä myös Suun terveydenhuollon koulutusohjelmakohtaiset kompetenssit; *suun terveyden edistäminen, suun terveydenhoitotyö, suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaaminen sekä suun terveydenhoitotyön kehittäminen ja johtaminen*. (Liite 5.) Koska opinnäytetyö vaatii tarkkaa alakohtaisempaa tietoa, valittiin myös koulutusohjelmakohtaiset kompetenssit kyselylomakkeen osa-alueiksi. (Turun ammattikorkeakoulu 2009.)

Terveyden edistämisen lähtökohtana ovat voimavarakeskeiset työskentelytavat ja menetelmät. Suuhygienisti osaa soveltaa työskentelyään yksilön, perheen ja yhteisön tarpeita huomioiden. Hän osaa myös toimia moniammatillisessa työryhmässä suun terveydenhuollon asiantuntijana ja omaa riittävästi ammattitaitoa osallistua yhteiskunnallisen suun terveyden edistämiseen. (Arene 2009.)

Suun terveydenhoitotyössä suuhygienisti hallitsee oman vastualueensa suun terveydenhoitotyön prosessissa. Suuhygienisti hallitsee hammas- ja suusairauksien ehkäisyn sekä kariksen ja iensairauksien esiasteiden pysäyttämisen menetelmät. Hän osaa ehkäistä ja hoitaa kiinnityskudossairauksia ja hyödyntää lääketieteellistä tietoa työssään. Suuhygienisti osaa toimia turvallisesti intra-oraali- ja panoraamakuvaa otettaessa ja hallitsee kuvaustekniikan vastaanoton käytäntöjen mukaisesti. Hän osaa myös toimia osana ortodontista ja parentafysiologista hoitoa ja hänellä on valmiudet työskennellä suukirurgisissa toimenpiteissä sekä osallistua proteettiseen hoitoon. (Arene 2009.)

Suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaamisessa suuhygienisti ymmärtää työsuojelun periaatteet, työskentelee ergonomisesti sekä hallitsee välineiden laitteiden ja materiaalien turvallisuuden. Ensiaputilanteissa suuhygienisti tietää ja tuntee toimintaperiaatteet sekä hallitsee vastualueensa ja lääkehuollon toimivuuden. Suuhygienisti osaa käyttää tietojärjestelmiä turvallisesti ja tietoturvan sääntöjä noudattaen. Hän myös hallitsee vastaanotolla käytettävän tietojärjestelmän käytön. Suuhygienisti pystyy myös tarvittaessa vastaamaan vastaanoton toimintavalmiudesta. (Arene 2009.)

Kehittämisen- ja johtamisosaamisessa suuhygienisti hallitsee laadunhallinnan periaatteet ja pystyy soveltamaan niitä myös työssään. Hän osaa hyödyntää tehtyjä tutkimuksia ja hyödyntämään omaa tutkimus- ja kehittämisosaamistaan. Suuhygienisti ymmärtää johtamisen periaatteet ja pystyy soveltamaan niitä työssään. (Arene 2009.)

2.2 Ammatillinen kasvu

Konstruktivisen oppimiskäsityksen mukaan oppimiseen liittyy havaitseminen, muistaminen, ajattelu ja päätöksenteko. Tämän oppimiskäsityksen mukaan oppiminen tapahtuu toiminnan välityksellä. Kun opiskelija joutuu soveltamaan teoriatietoa käytäntöön muuttuvat opiskelijan tietorakenteet ja opiskelijalle muodostuu kokemuksellista tietoa, jonka myötä tapahtuu ammatillista kasvua. Opiskelijan ammatillisessa kasvussa tapahtuvassa oppimisprosessissa opiskelija kehittää valmiuksiaan ammattinsa osaajana. (Pedagoginen strategia 2005-2008.)

Yksilön kasvuun vaikuttavia tekijöitä ovat halu uusiin haasteisiin, into oppia uutta ja kehittää itseään. Kasvu on todennäköisintä tilanteissa, joissa mahdollisuus oppimiseen on suuri, työtehtävät haasteellisia ja tekijää motivoivia. (Ruohotie 2002, 53.) Opinnäytetyössä on tärkeää selvittää juuri se, miten opiskelijan ammattitaito kehittyy Studental -työtoiminnan aikana ja antaa ohjaajille tietoa opiskelijoiden tuntemuksista ammattitaidon kehittymisestä. Tällöin opiskelijat ja ohjaajat voivat yhdessä kehittää Studental -työtoiminnasta entisestään opiskelijoiden ammatillista kasvua tukevaksi oppimisympäristöksi.

Ammatillisessa kasvussa kehittyvät tiedot ja taidot, kyky soveltaa tietoja ja taitoja erilaisissa ympäristöissä ja kyky ylläpitää ja kehittää ammattiosaamista (Ruohotie & Honka 2003, 73). Ammatillinen kasvu on jatkuvaa oppimista elämänuran aikana. Opiskelija haluaa kehittyä oman alansa asiantuntijaksi. Opiskelija käy opintojensa aikana läpi erilaisia oppimisprosesseja, joista hän ammentaa tietoja ja taitoja kehittyäkseen. Tämän lisäksi ammatillinen kasvu käsittää myös kaikki kehittämistoimet, jotka kohdistuvat ammattitaidon ylläpitämiseen ja lisäämiseen. Ammatillisen kasvun myötä osaaminen paranee. (Hildén 2002, 33; Ruohotie 2002, 49; Ruohotie 1995, 122.) Ennen Studental -työtoimintaa opiskelijat ovat opiskelleet 1,5 vuotta ja ovat suorittaneet kolme ammattitaitoa edistävää harjoittelua, joissa pääpaino on ollut terveyden edistämisessä. Poikkeuksena aikuisopiskelijat, jotka ovat opiskelleet vain puoli vuotta ennen Studental -työtoimintaa. Opinnäytetyön kohderyhmään kuuluvilla suuhygienistiopiskelijoilla, jotka ovat aloittaneet opiskelun vuosina 2007 ja 2008 sekä aikuisopiskelijoilla Studental -työtoiminta on vielä hyvin muistissa. Aiemmin opiskelun vuosina

2005 ja 2006 aloittaneilla jo valmistuneilla suuhygienisteillä Studental -työtoiminnasta on kulunut aikaa, eikä se välttämättä ole enää tuoreessa muistissa.

Benner, Tanner ja Chesla (1999, 58-70) ovat tutkineet sairaanhoitajien oppimista ja osaamisen kehittymisen eri tasoja Stuart Dreyfusin ja Hubert Dreyfusin luoman mallin mukaan. Mallissa oppimisen tapoja on viisi: Opiskelijan ensimmäinen oppimisen taso on aloittelija. Seuraavaksi hän kehittyy edistyneeksi aloittelijaksi, josta seuraava osaamisen taso on pätevä osaaja. Vasta pätevä työntekijä voi kehittyä taitavaksi työntekijäksi, joka on neljäs osaamisen taso. Viimeinen vaihe on asiantuntijaksi eli ekspertiksi kehittyminen. Siirryttäessä osaamisen tasolta toiselle, lisääntyy niin sanotun hiljaisen tiedon määrä. Aloittelija toimii käsitteellisen tiedon varassa, eli miettii tarkasti kaikkea mitä esimerkiksi harjoittelussa tekee, sillä aloittelijalla on hiljaista tietoa vain vähän tai ei lainkaan, kun taas asiantuntijalla suurin osa osaamisesta onkin hiljaista tietoa. Asiantuntija tietää mitä tehdä ja miten, ilman, että hänen täytyy sitä kovasti erikseen miettiä.

Studental -työtoiminnan aikana opiskelija on samaan aikaan sekä aloittelija että edistynyt aloittelija. Opiskelija kehittyy parhaimmillaan harjoittelun aikana erilaisen oppimiskokemusten kautta edistyneeksi aloittelijaksi. Aikaisempi koulutus ja työkokemus vaikuttavat positiivisesti oppimiseen ja osaamisen kehittymiseen. Kaikilla aikuisopiskelijoilla on hammashoitajan tutkinto ja työkokemusta alastaan vuosia, jolloin voidaan olettaa, että he omaavat jo vankat ammatilliset taidot tietyillä osa-alueilla. He voivat siis samalla olla osin vasta aloittelijan tasolla ja osin jo taitavia työntekijöitä tai ekspertejä.

Lauri (2006) toteaa, että asiantuntijaksi voi kehittyä ainoastaan ollessaan yhteydessä asiantuntijakulttuuriin. Tällöin saadaan ammatillisen kehityksen tueksi tietämystä ammatin taidoista ja sen kehittämismenetelmistä. Lisäksi opiskelija saa palautetta omasta työstään. (Lauri 2006, 89.) Ammattitaitoa edistävä harjoittelu on siis tärkeä opiskelijan ammatilliselle kasvulle.

Oulun yliopiston hammaslääketieteellinen laitos keräsi vuonna 2004 työelämäpalautetta vastavalmistuneilta hammaslääkäreiltä (n=27) ja heidän terveyskeskusohjaajiltaan (n=9). Työelämäpalautteessa arvioitiin, kuinka opetuksen sisältö vastaa hammaslääkärin käytännön työelämää. Kyselylomake täytettiin joko internetissä tai paperiversiona. Lomakkeessa arvioitiin hammaslääkäreiden taitoja yhdeksällä eri osa-alueella. Osa-alueet olivat Oulun yliopiston hammaslääketieteen laitoksen opetussuunnitelmasta. Taitoja arvioitiin asteikolla ”riittämättömät taidot” (=1), ”perustaidot” (=2), ”edistyneet taidot” (=3) ja ”erinomaiset taidot” (=4). Tutkimuksen mukaan koulutus on antanut hyvät perusvalmiudet hammaslääkärin työhön. Tutkimuksessa huomattiin opetuksen katvealueet, eli alueet, joiden kohdalla valmistuneet hammaslääkärit eivät hallinneet perustaitoja (Näpänkangas, Lahti, Hietala & Oikarinen 2009, 18.19.) Myös tässä opinnäytetyössä tutkittiin suuhygienistiopiskelijoiden ammatillista kasvua eri osaamisalueilla. Lisäksi opinnäytetyön kyselylomakkeessa käytettiin samaa asteikkoa, kuin Oulun tutkimuksessa, mutta se määriteltiin itse.

Pietikäinen (2009) tutki suuhygienistiopiskelijoiden näkökulmasta ammattitaidon kehittymistä suuhygienistikoulutuksessa. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten viimeistä lukukautta opiskelevat suuhygienistiopiskelijat arvioivat osaamistaan. Toinen tarkoitus oli kuvata, kuinka paljon opiskelijat olivat harjoitelleet tiettyjä taitoja opiskelun aikana. Tutkimus toteutettiin käyttämällä viittä osa-aluetta, jotka olivat terveysalan yhteiset osaamisalueet, terveyden edistäminen, suun terveydenhoitotyö, työn ja ympäristön turvallisuus sekä tutkimus- ja kehittämistyö sekä johtaminen. Tutkimus toteutettiin survey-tutkimuksena, johon osallistui 45 suuhygienistiopiskelijaa. Kyselyssä kartoitettiin ensin opiskelijoiden taustamuuttujia, ja sen jälkeen heidän tuntojaan osaamisestaan. Tulosten mukaan opiskelijat kokivat yleisesti olevansa melko hyviä taidoissaan, mutta parhaimmin he kokivat osaavansa terveysalan yhteiset osaamisalueet. Huonoiten opiskelijat kokivat osaavansa tutkimus- ja kehittämistyön sekä johtamisosaamisen. (Pietikäinen 2009.)

Opinnäytetyössä selvitettiin suuhygienistiopiskelijoiden ja jo valmistuneiden suuhygienistien, Studental -työtoiminnan aikana kehittyviä ammatillisia kompe-

tensseja. Osaamisalueet ja kysely olivat saman tapaisia kuin Pietikäisen (2009) tekemässä tutkimuksessa. Opinnäytetyön tuloksia vertailtiin Pietikäisen tulosten kanssa ja nähtiin, kuinka hyvin Studental -työtoiminta kehittää ammattitaitoa verrattuna Pietikäisen tutkimukseen vastanneiden vastavalmistuneiden opiskelijoiden ammattitaitoon.

Yli-Junnila (2003) on sen sijaan tutkinut suuhygienistiopiskelijoiden asiantuntijuuden kehittymistä. Tutkimuksessa tutkittiin opiskelijoiden reflektiokykyä, joka on henkilökohtainen asiantuntijaominaisuus. Suuhygienistiopiskelijoilta haluttiin tutkia, miten he käyttävät reflektiota kehittyessään asiantuntijaksi. Reflektiotaitoa haluttiin tutkia, koska tavoitteena oli löytää opiskelijoiden oppimisvalmiuksia ja opettajien ja ohjaajien ohjausvalmiuksien kehittämiskohteita. Aineistoa tutkimukseen kerättiin ohjaajilta ja opiskelijoilta kyselyn ja haastattelun avulla, ohjaajilta kerätyillä tiedoilla opiskelijoiden reflektiokäyttäytymisestä sekä oppimispäiväkirjoja analysoimalla. Tutkimus osoitti, että kaikki opiskelijat kokivat asiantuntijuuden vaativan vielä opiskelua. Tietoa pidettiin tärkeämpänä ominaisuutena asiantuntijaksi kehittymisessä, kun taas toimintaa ei pidetty yhtä merkittävänä. Opiskelijoiden reflektiokyvyn todettiin kehittyvän opiskelun aikana ja se ilmeni oman osaamisen ja potilaan hoidon arvioinnin lisääntymisenä. (Yli-Junnila 2003.)

Tässä opinnäytetyössä selvitettiin, kuinka opiskelijoiden ammatillinen osaaminen kehittyy Studental -työtoiminnan aikana. Yli-Junnilan (2003) tutkimuksen mukaan myös reflektiokyky kehittyy oppimisessa ja ammatillisessa kasvussa. Työn tavoitteena oli oppimisvalmiuksien ja ohjausvalmiuksien kehittämiskohteiden löytäminen. Tämä oli lähellä opinnäytetyön tarkoitusta, jossa selvitettiin, kuinka suuhygienistiopiskelijoiden ammatillinen kasvu toteutuu ammattitaitoa edistävässä Studental -työtoiminnassa. Tämän pohjalta löydettiin myös ammattitaitoa edistävän Studental -työtoiminnan kehittämiskohteita.

2.3 Ammattitaitoa edistävä harjoittelu Studental -työtoiminnassa

Ammattikorkeakoulun opintojen yleisenä tavoitteena on antaa opiskelijalle laaja-alaiset käytännölliset perustiedot- ja taidot niin, että opiskelija pystyy valmistuttuaan toimimaan alansa asiantuntijatehtävissä. Koulutuksen tavoitteena on myös antaa edellytykset asianomaisen alan kehityksen seuraamiseen ja edistämiseen, sekä valmiudet jatkuvaan koulutukseen. Ammattikorkeakoulun opintojen tulisi myös taata riittävä viestintä- ja kielitaito, sekä asianomaisen alan kansainvälisen toiminnan edellyttämät valmiudet. (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 15.5.2003/352.)

Ammattikorkeakoululaki 351/2003 (9.5.2003) ja asetus no. 352/2003 (annettu 15.5.2003) ohjaavat ammatitaitoa edistävää harjoittelua ammattikorkeakouluissa. Asetuksen mukaan ammatitaitoa edistävän harjoittelun tarkoituksena on perehdyttää opiskelija ohjatusti erityisesti ammattiopintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä (§7). Asetuksen (§9) mukaan koulutusohjelman opetussuunnitelmassa määrätään ainakin kunkin opintojakson tavoitteet, käsiteltävä asiakokonaisuus, laajuus opintoviikkoina, opetuksen ja harjoittelun määrä sekä vaadittavat suoritukset. (Ammattikorkeakoululaki 9.5.2003/351; Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 15.5.2003/352.)

Heinonen (2003) esittää Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisussa suositukset siitä, millainen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikössä ohjatun harjoittelun tulisi olla. Ohjatussa harjoittelussa opiskelijat perehtyvät alansa toimintaan, arvoperustaan ja ammattinsa kannalta keskeisiin työtehtäviin. Harjoittelun tarkoituksena on kehittää opiskelijan kykyä soveltaa oppimiaan tietoja ja taitoja työelämässä. Harjoittelun tulisi sisältää hyviä oppimismahdollisuuksia ja ohjauksen tulee tukea opiskelijan tarpeita ja jaksolle asetettuja vaatimuksia. On tärkeää, että ohjaajat tukevat opiskelijoita teorian ja käytännön yhdistämisessä. (Heinonen 2003.)

Turun ammattikorkeakoulun suun terveydenhuollon koulutusohjelman opintoihin sisältyy ammatitaitoa edistävää harjoittelua 75 opintopistettä. Ammatitaitoa

edistävässä harjoittelussa opiskelijan taidot suun terveydenhoitotyöstä ja terveyden edistämisestä kehittyvät ja syventyvät harjoittelusta toiseen siirryttäessä. Turun ammattikorkeakoulussa opiskelija suorittaa osan ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta ammattikorkeakoulun omissa opetustiloissa. Tarkoituksena on harjaannuttaa perustaitoja, jotta opiskelijan on helpompi myöhemmin kehittää ammatillisia taitoja erilaisissa hoito- ja toimintaympäristöissä. Osa ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta toteutetaan yhteistyössä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ja Turun yliopiston hammaslääketieteen laitoksen kanssa, sekä kansanterveystyön suun terveydenhuollon yksiköissä. (Turun ammattikorkeakoulun opinto-oppaat 2008-2012.)

Opiskelijoiden ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta toteutetaan osa 4-5- luvukausilla suun terveydenhuollon työtoiminnassa Studentalissa. Studentalin yritys ympäristössä opiskellaan muun muassa yrittäjyyttä, esimiestaitoja ja palvelujen laadun kehittämistä. (Turun ammattikorkeakoulun opinto-oppaat 2008-2012.) Studental -työtoiminnan toiminta-ajatuksena on edistää toiminta-alueen väestön terveyttä ja hyvinvointia sekä tehdä tunnetuksi suuhygienistin tuottamia palveluja. Maksullisen työtoiminnan tavoitteena on asiakkaan tarpeista lähtevä suun terveyden edistäminen ja ylläpitäminen neuvonnan, ohjauksen, ehkäisevien, sairauksia hoitavien ja kuntouttavien toimintojen avulla. (Studentalin toiminta-ajatus 2007.)

Neljännellä lukukaudella Studentalissa toteutuu; auttamismenetelmät suun terveydenhuollossa (9op), kun taas viidennellä lukukaudella toteutuu asiantuntijuus moniammatillisissa tiimeissä (11op) (Turun ammattikorkeakoulu 2009a). Opintopisteet vaihtelevat kunkin ryhmän osalta heidän oman opetussuunnitelmansa mukaan.

Opetussuunnitelmassa harjoittelun tavoitteena neljännelle lukukaudelle on, että opiskelija hahmottaa roolinsa asiantuntijana ihmisen terveyden ylläpitämisessä. Tavoitteena on myös, että opiskelija oppii toimimaan terveydenedistämisen, kariologisen ja parodontologisen hoidon (CPI 3-4), radiologisen ja purentafysiologisen hoidon sekä oikomishoidon, suukirurgisen hoidon ja proteettisen hoidon yhteydessä. Studental -työtoiminnassa opiskelijan tulisi toimia itsenäisesti ja

vastuullisesti sekä arvioida kehittymistään suun terveydenhoidon asiantuntijana saamansa palautteen ja arvioiden perusteella. Liitteessä 2 on esitetty neljännen lukukauden tavoitteet ammattitaitoa edistävälle harjoittelulle. (Turun ammattikorkeakoulu 2009a.)

Viidennellä lukukaudella ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa tavoitteena on, että opiskelija perehtyy siihen, miten muuttunut yleisterveydentila vaikuttaa suun terveydenhoitoon. Lisäksi tavoitteena on oppia toimimaan osana moniammatillista hoitotiimiä. Tärkeää on, että opiskelija ymmärtää vanhenemisen luonnolliseksi osaksi elämänkulkua ja osaa toimia vanhusasiakkaan kanssa ottaen huomioon asiakkaan toimintakyvyn ja avuntarpeen. Lukukauden tavoitteisiin kuuluu myös kyky ottaa vastaan palautetta, analysoida, arvioida ja kehittää suun terveydenhoitotoimintaa ja omaa toimintaansa sen mukaan. Liitteessä 3 on esitetty viidennen lukukauden tavoitteet ammattitaitoa edistävälle harjoittelulle. (Turun ammattikorkeakoulu 2009b.)

Studental -työtoiminta edistää opetussuunnitelman mukaisesti opiskelijan ammatillista kasvua. Oppimisympäristöstä pyritään luomaan sellainen, jossa opiskelija tulevaisuudessakin työskentelee. Samanaikaiset teoriaopinnot tukevat kliinistä harjoittelua. Opiskelijan ammatillista kasvua ja oppimista edistää itsereflektointi ja ohjaajilta saatu palaute. (Studentalin toiminnan periaatteet 2007.) Työtoiminnassa tapahtuva ammatillinen kasvu valittiin opinnäytetyön aiheeksi, koska opinnäytetyöllä haluttiin saada selvyys opiskelijoiden ammatillisten taitojen kehittymisestä Studental -työtoiminnan aikana.

Studental -työtoimintaan liittyviä opinnäytetöitä on tehty useita. Studentalissa on tutkittu esimerkiksi laadunhallintaa, josta syntyi laadunhallintakansio (Fredriksson, Hirsimäki, Kämäräinen, Manninen & Niemi 2006). Aseptiikan laatukansio on myös tehty opinnäytetyönä. Kansio tehtiin edistämään opiskelijoiden itseohjautuvaa oppimista Studental -työtoiminnassa. (Jasu & Vihiniemi 2002.) Suun terveydenhuollon työtoiminnalle on tehty myös www-sivut opinnäytetyönä. Työn tuloksena syntyneitä sivuja voidaan hyödyntää markkinoinnissa, oppimisessa, kotihoidon ohjauksessa ja itseopiskelumateriaalina. (Kangas & Sikiö 2004.) Hakojarvi teki opinnäytetyön kirjaamiskäytännön kehittämistä. Työ tuotti toimin-

tamallin hoidon kirjaamiseen, sekä lopullisen hoidonkirjaamiskaavakeversion käyttöohjeineen. (Hakojärvi 2005.) Järvinen ja Honkanen tekivät opinnäytetyön tilausten ja varastoinnin kehittämisestä työtoimintaan. Tuloksena syntyi tilaus- ja varastointitoimintamalli, joka kehittää taloudellisuutta, kustannusten seurantaan sekä tilausmenetelmää. (Honkanen & Järvinen 2007.) Syksyllä 2009 valmistuneessa opinnäytetyössä tehtiin lääkehoidon suunnitelma Studental -työtoimintaan STM:n suositusten mukaan. Opinnäytetyössä luotiin malli, jolla lääkehoitoa voidaan toteuttaa ja tuloksena tuotettiin kirjallinen opas, joka esittää tärkeimmät suun terveydenhuollon lääkehoidon suunnitelman osa-alueet Studentalissa. (Hietanen, Ronkainen & Ylösmäki 2009.) Lisäksi Studental -työtoimintaan on tehty useita toimintamalleja esimerkiksi kuivasuisen- tai tupakoivan asiakkaan kohtaamiseen.

Studental -työtoiminnassa ammatillista kasvua tapahtuu myös erilaisten kehitystehtävien myötä ja useimmat aloittavat opinnäytetyön teon jo työtoiminnan aikana. Ammatillista kasvua tapahtuu siis myös varsinaisen työtoiminnan ulkopuolella.

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSONGELMAT

Työn tarkoituksena oli saada selville, kuinka suuhygienistiopiskelijoiden ammatillinen kasvu toteutuu ammattitaitoa edistävässä Studental -työtoiminnassa ja kuinka hyvin eri ammatilliset osa-alueet eli ammatilliset kompetenssit heille kehittyvät omasta mielestään Studental -työtoiminnan aikana. Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Studental -työtoimintaa paremmin tukemaan opiskelijoiden ammatillista kasvua. Tällöin tutkimusongelmina olivat:

1. Minkälaiset yleiset ja koulutusohjelmakohtaiset kompetenssit suuhygienistiopiskelijat kokevat oppivansa Studental -työtoiminnan aikana?
 - 1.1. Millaiset *terveyden edistämisen osaamisen* taidot opiskelijalle karttuvat?
 - 1.2. Minkälaiset taidot opiskelija kokee hallitsevansa *suun terveydenhoitotyön osaamisessa*?
 - 1.3. Minkälaiset taidot opiskelija tuntee hallitsevansa *suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaamisessa*?
 - 1.4. Millaiset *suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen* taidot opiskelijalle kehitty?
 - 1.5. Miten *motivaatiopätevyys ja itsensä kehittäminen* kehittyi Studental -työtoiminnassa?
 - 1.6. Millaiset *eettisen osaamisen* taidot opiskelijalle kehittyi Studentalissa?
 - 1.7. Miten *viestintä ja vuorovaikutusosaaminen, sekä sosiokulttuurinen pätevyys* kehittyi Studentalissa?
 - 1.8. Minkälaiset *kansainvälisyysosaamisen* taidot opiskelijalle kehittyi Studental -työtoiminnan aikana?
 - 1.9. Millaiset *organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisen* taidot opiskelijalle kehittyi Studentalissa?

Kuviossa 1 on esitetty väittämien numerot, joista saatiin vastaukset kuhunkin tutkimusongelmaan.

Opinnäytetyön ja kyselylomakkeen perustana oli teoreettinen viitekehys, jossa selvitettiin keskeisten käsitteiden avulla aihealuetta sekä pohdittiin aikaisempien tutkimusten vaikuttavuutta työhön. Teoreettisesta viitekehuksesta nousseisiin tutkimusongelmiin saatiin vastaukset suoritetun kyselyn avulla.

Kyselylomake perustui ammattikorkeakoulun yleisiin kompetensseihin (Liite 4.) ja koulutusohjelmakohtaisiin kompetensseihin (Liite 5.) sekä Studental -työtoiminnan 4.- ja 5.lk tavoitteisiin (Liite 2. ja 3.). Jotkin näistä sisälsivät samoja ominaisuuksia, joten osa-alueista poistettiin ne osaamiskuvaukset, jotka esiintyivät useasti eri kompetensseissa. Kyselylomakkeessa sosiokulttuurinen pätevyys yhdistettiin yleisten kompetenssien: viestintä ja vuorovaikutusosaamiseen, koska näiden kahden sisältö eli osaamiskuvaukset olivat samantyyppisiä. Samasta syystä myös yleisten kompetenssien: itsensä kehittäminen yhdistettiin motivaatiopätevyyteen ja kehittämistoiminnan osaaminen yhdistettiin kehittämis- ja johtamisosaamiseen.

Osaamisvaatimukset muutettiin väittämämuotoon ja kompetenssit jaoteltiin lopuksi yhdeksään kategoriaan: *terveyden edistämisen osaaminen* (8 väittämää), *suun terveydenhoitotyön osaaminen* (10 väittämää), *suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaaminen* (6 väittämää), *suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taidot* (11 väittämää), *motivaatiopätevyys ja itsensä kehittäminen* (18 väittämää), *eettinen osaaminen* (5 väittämää), *viestintä ja vuorovaikutusosaaminen sekä sosiokulttuurinen pätevyys* (7 väittämää), *kansainvälisyysosaaminen* (5 väittämää), *organisaatio- ja yhteiskuntaosaaminen* (7 väittämää). Kyselylomakkeessa oli näiden kaikkien kategorioiden osaamisvaatimusten (77 väittämää) lisäksi seitsemän taustatietoa selvittävää kysymystä.

Väittämien eli osaamisvaatimuskuvausten arvioinnissa käytettiin 5-portaista Likert-tyyppistä asteikkoa. Arviointi perustui vastaajien omaan kokemukseen Studental -työtoiminnassa oppimiensa taitojen asteesta. Asteikossa numero yksi tarkoitti ”riittämättömiä taitoja”, numero kaksi ”perustaitoja”, numero kolme ”edistyneitä taitoja”, numero neljä ”erinomaisia taitoja” ja numero nolla ”en osaa sanoa”. Näpänkankaan, Lahden, Hietalan ja Oikarisen (2009) tutkimusta mukailten luotiin selitteet eri taitotasoihin.

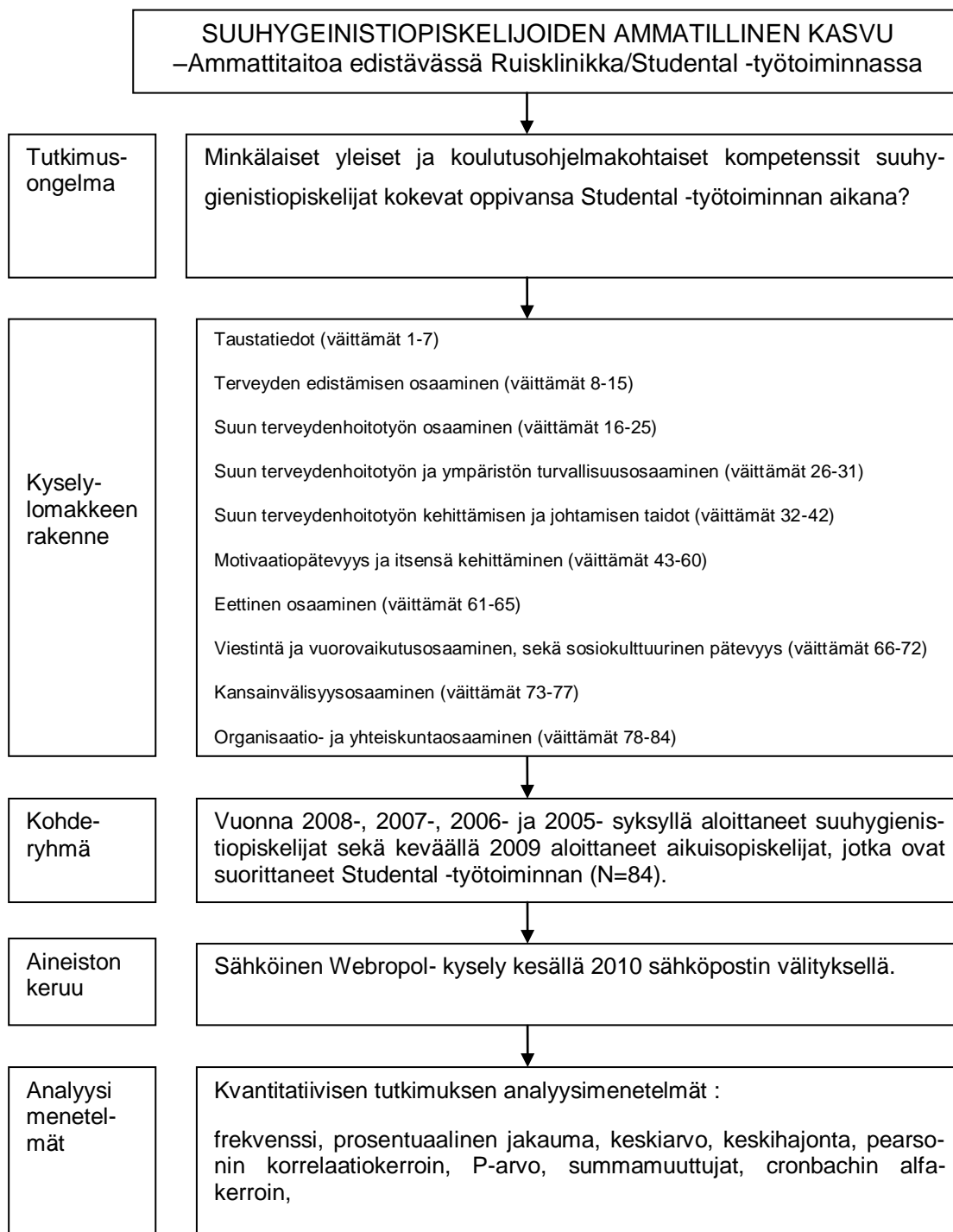
Riittämättömät taidot tarkoittivat, ettei vastaaja kokenut saavuttaneensa riittäviä taitoja oppimisensa kannalta. Eli hän ei osannut/pystynyt suoriutumaan tietystä tehtävästä, tai hän tunsi itsensä erittäin epävarmaksi.

Perustaidot tarkoittivat, että vastaaja saavutti taidot, joilla pystyy jatkossa hallitsemaan vastaavat tilanteet jotenkuten. Eli hän osasi/pystyi suoriutumaan tietystä tehtävästä riittävän hyvin suorittaakseen tehtävän, mutta mahdollisesti tunsi vielä epävarmuutta.

Edistyneet taidot tarkoittivat, että vastaaja saavutti taidot, joilla pystyy jatkossa hallitsemaan vastaavat tilanteet. Eli hän suoriutuu tehtävästä hyvin ja tunsi olonsa varmaksi tehdessään tehtävää.

Erinomaiset taidot tarkoittivat, että vastaaja saavutti taidot, joilla pystyy jatkossa hallitsemaan vastaavat tilanteet erinomaisesti ja sujuvasti. Eli hän suoriutui tehtävästä erinomaisesti ja tunsi itsensä kyseisen tehtävän asiantuntijaksi. Hän osasi soveltaa tekemäänsä suurempiin kokonaisuuksiin ja hyödyntämään muita osaamisalueitaan.

4 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Kuvio 1. Tutkimusasetelma.

4.1 Tutkimusaineiston kerääminen

Opinnäytetyö toteutettiin määrällisenä, eli kvantitatiivisena tutkimuksena, jossa tietoa käsiteltiin numeerisesti, näin saatiin kuva mitattavien asioiden välisistä suhteista – kuinka paljon, kuinka moni ja kuinka usein (Vilka 2007, 14). Tutkimusaineisto kerättiin kyselyllä, eli survey- tutkimuksella. Survey- tutkimus tarkoittaa kyselyn, haastattelun tai havainnoinnin muotoja, joissa aineisto kerätään standardoidusti eli vakioidusti. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikilta vastaajilta kysyttiin samat kysymykset täsmälleen samalla tavalla kyselylomakkeen avulla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 193.) Kyselyyn vastaaja luki itse kirjallisesti esitetyt kysymykset ja vastasi niihin kirjallisesti (Vilka 2005, 74). Koska tutkittava joukko oli hajallaan toisistaan kyselyyn vastaaminen tapahtui sähköpostin kautta. Sähköpostin kautta lähetettävässä kyselyssä voitiin asettaa standardoidut kysymykset jokaiselle vastaajalle ja näin varmistaa vastauksien mitattavuus. Mitattavuuden ansiosta vastauksia pystyttiin analysoimaan tietokoneen avulla.

4.2 Tutkimuksen toteutus ja aikataulu

Kyselyt toteutettiin sähköisenä wepropol- kyselynä suuhygienistiopiskelijoille, jotka suorittavat parhaillaan tai ovat suorittaneet Studental -työtoimintajakson. Mahdollisimman suuren vastausprosentin saavuttamiseksi otokseen valittiin sekä suuhygienistiopiskelijoita, että jo valmistuneita suuhygienistejä. Kysely lähetettiin osallistujille sähköpostitse, jolloin vastaajat olivat helpoiten tavoitettavissa. Käytännössä tämä tarkoitti, että tutkimukseen osallistuivat vuonna 2008- (N=19), 2007- (N=22), 2006- (N=13) ja 2005- (N=15) syksyllä aloittaneet suuhygienistiopiskelijat sekä keväällä 2009 (N=15) aloittaneet aikuisopiskelijat. Tällöin kohderyhmän kooksi muodostui 84 suuhygienistiopiskelijaa/suuhygienistiä. Valmistuneiden suuhygienistien tavoittaminen oli haastavaa, jolloin kohderyhmän koko kutistui.

Vuonna 2006 aloittaneet suuhygienistiopiskelijat olivat jo ehtineet valmistua ennen tutkimuksen toteuttamista, joten heiltä pyydettiin etukäteen toimivat sähköpostiosoitteet, joihin kysely voitiin myöhemmin lähettää. Selvitettiin myös vuonna 2005 opiskelunsa aloittaneiden sähköpostiosoitteita.

Kyselylomakkeen esitestaus toteutettiin TSUS08 ryhmällä huhtikuun alussa. Vastauksia muistutuksien jälkeen saatiin kolme kappaletta. Vastauksien perusteella muutettiin kyselylomakkeen taustatietoja koskevia kysymyksiä. Kysymyksen numero 2. lisättiin viidenneksi vaihtoehdoksi kaksoistutkinto. Kysymyksen numero 3. tehtiin muutos, niin että vain vastatessa kyllä, tarvitsi kirjoittaa vapaseen kenttään mikä koulutus. Muuten kyselylomake antoi havainnollisia vastauksia, koska 0 "en osaa sanoa" -vastauksia ei juurikaan ollut. Kyselylomake todettiin päteväksi ja, että siihen pystyttiin vastaamaan halutulla tavalla.

Kohderyhmälle (N=84) Webropol-kysely toteutettiin ensimmäisen kerran toukuussa 2010. Vastauksia saatiin 34 vastaajalta. Ensimmäinen aineisto jouduttiin kuitenkin hylkäämään, koska kyselystä puuttui yksi kokonainen osa-alue. Uusi webropol-kysely toteutettiin heinäkuussa 2010. Vastaajille annettiin viisi päivää aikaa kyselyn vastaamiseen. Tämän jälkeen aineisto vaikutti liian suppealta, joten vastaajille lähetettiin kolme muistutusta tutkimukseen osallistumisen tärkeydestä ja näin varmistettiin tutkimuksen onnistumisen kannalta kaiken tärkeän informaation saaminen. Muistutuksia lähetettiin heinäkuun ajan. Kun lähes puolet aineistosta saatiin kasaan (31/84:stä) suoritettiin aineiston järjestäminen ja analysointi elo-syyskuussa 2010. Tämän jälkeen perehdyttiin vielä kirjallisuuteen ja opinnäytetyön viimeinen kirjoitusvaihe toteutui syksyllä 2010.

Opinnäytetyö julkaistiin Theseus verkkokirjastossa ja linkki opinnäytetyöhön lähetettiin tutkimukseen osallistuneille.

4.3 Tutkimusaineiston käsittely ja analysointi

Kyselylomakkeen vastauksista saatiin Webropol- ohjelman avulla havaintomatriisi Microsoft Excel- tiedostona. Havaintomatriisi muokattiin aluksi muotoon,

josta aineiston analysointi voitiin suorittaa SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ohjelmalla. Osa aineistosta analysoitiin myös Microsoft Excel-ohjelmalla. Havaintomatriisin otsakkeet muutettiin ja turhat rivit ja sarakkeet poistettiin, jotta saatiin aikaan selkeä matriisi. Analysoinnissa käytettiin kvantitatiivisen tutkimuksen analyysimenetelmiä, kuten frekvenssitaulukkoa ja tunnuslukuja; prosentuaalista jakaumaa, keskiarvoja, keskihajontaa, keskiarvomuuttujia sekä lisäksi Pearsonin korrelaatiokerrointa, P-arvoa, summamuuttujia ja Cronbachin alfa-kerrointa. Näitä tarkastelemalla suoritettiin aineiston kuvailu. (Ernvall, Ernvall & Kaukkila 2002.)

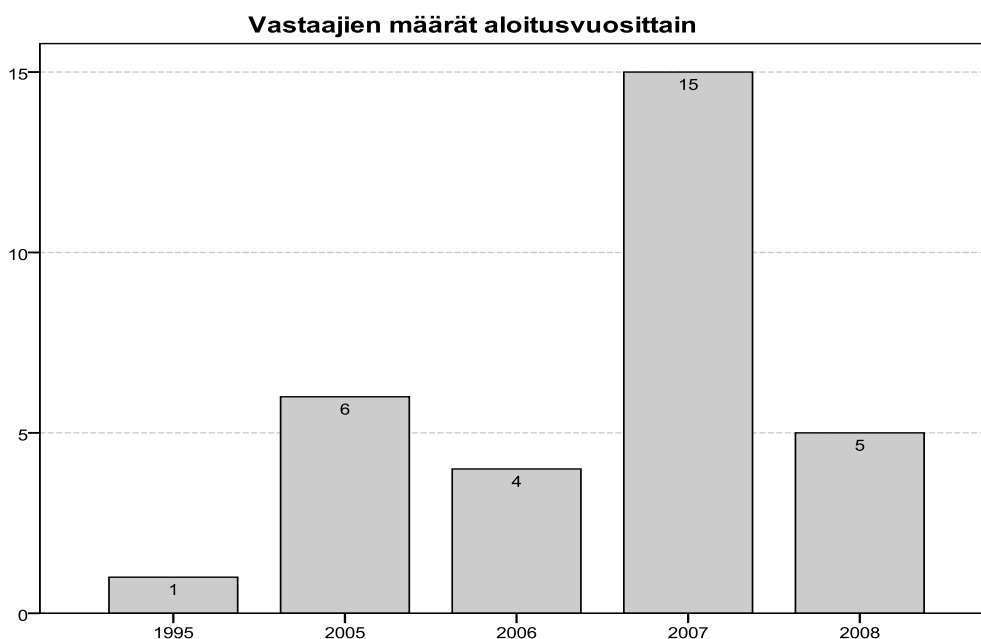
Summamuuttuja on tilastollisella ohjelmalla luotu muuttuja, jonka arvot on saatu laskemalla yhteen monien samaa ilmiötä mittaavien muuttujien arvot (KvantiMOTV 2009). Aineistosta laskettiin summamuuttujat jokaiselle yhdeksälle osaluueelle, jonka jälkeen testattiin Cronbachin alfa-kertoimilla, onko summamuuttujien käyttö luovallista. Mikäli kerroin on tarpeeksi suuri ($> 0,6$) voidaan summamuuttujia käyttää. Mitä suurempi alfan arvo oli, sitä yhtenäisempi mittarin voitiin katsoa olevan. (KvantiMOTV 2009.) Opinnäytetyössä alfan kertoimet olivat välillä 0,84 - 0,95 (Taulukko 20.).

Taustamuuttujien yhteyttä summamuuttujiin ja summamuuttujien keskenäistä yhteyttä tutkittiin Pearsonin korrelaatiokertoimin ja P-arvoin. Koska taustamuuttujista mikään ei korreloinut summamuuttujien kanssa, ei normaalijakaumatestausta ja ryhmienvertailua voitu tilastoillisin testein selvittää. (Ernvall, Ernvall & kaukkila 2002.)

5 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET

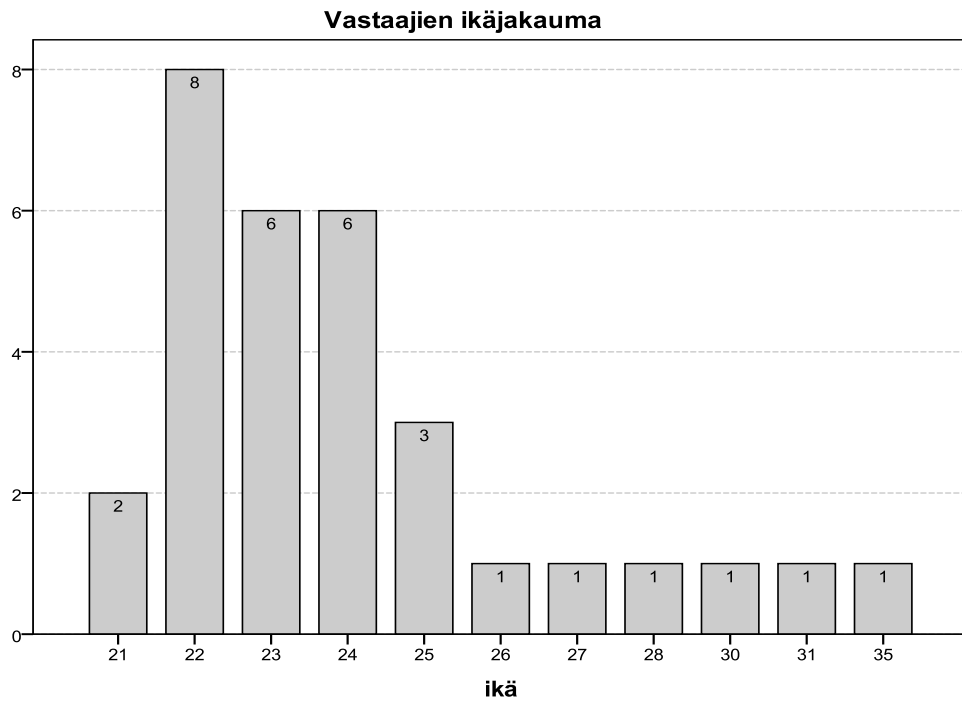
5.1 Tutkimukseen osallistuneiden taustatiedot

Opinnäytetyön kyselytutkimukseen vastasi kaiken kaikkiaan 31 suuhygienistiopiskelijaa/suuhygienistiä. Vastauksia saatiin kaikilta eri vuosina (2008, 2007, 2006 ja 2005) opintonsa aloittaneilta, poikkeuksena vuonna (2009) aloittaneet aikuisopiskelijat, joilta ei saatu yhtään vastausta. Vastausprosentiksi muodostui näin 39%, joista suuhygienistiopiskelijoita oli 70% ja jo valmistuneita suuhygienistejä 30%. Kyselyyn vastanneiden määrät eri aloitusvuosittain on esitetty kuviossa 2.

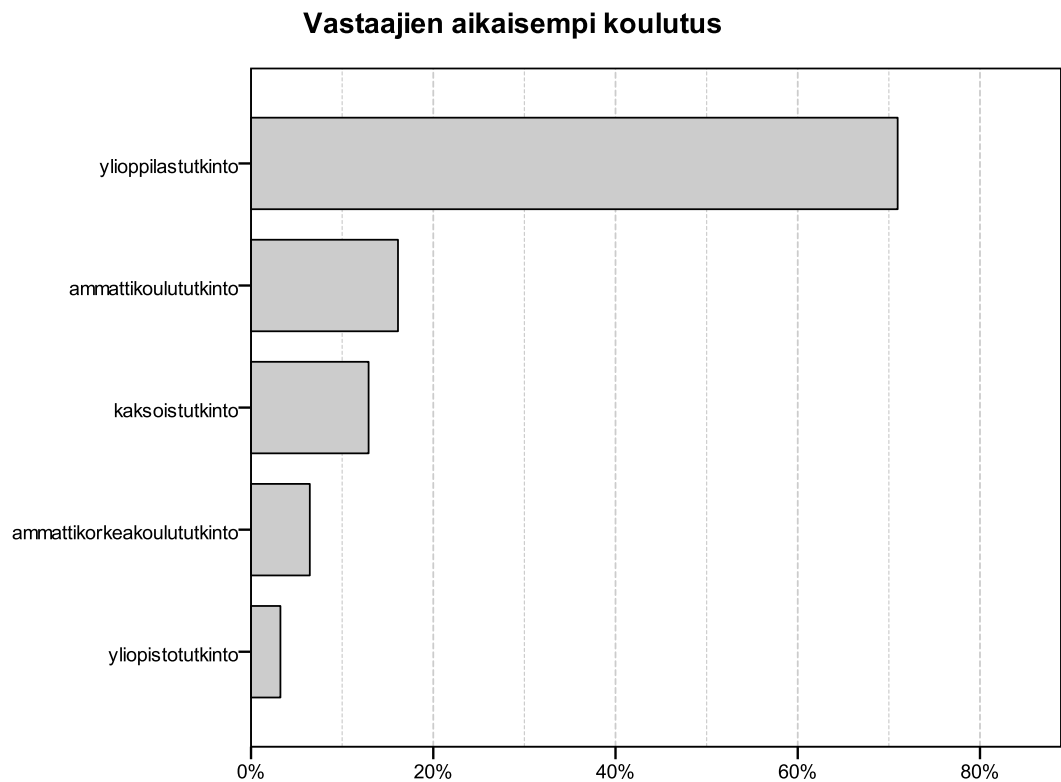
Kuvio 2. Vastaajien määrät aloitusvuosittain.

Kaikki tutkimukseen osallistuneet olivat iältään 21 – 35 vuotiaita, keski-ikä ollessa 24 vuotta. Tutkimukseen osallistuneiden ikäjakauma on esitetty kuviossa 3.

Kuvio 3. Vastaajien ikäjakauma.

Suurimmalla osalla (71%) vastanneista suuhygienistikoulutusta aikaisempi koulutus oli ylioppilastutkinto. Vastaajien suuhygienistikoulutusta aiempi koulutus on esitetty kuviossa 4.

Kuvio 4. Vastaajien suuhygienistikoulutusta aiempi koulutus.

Vastanneista 26%:lla oli työkokemusta suuhygienistinä alle 1 vuosi. 23%:lla oli työkokemusta suuhygienistinä 1-2 vuotta ja yhdellä vastanneista työkokemusta suuhygienistinä oli yli 2 vuotta.

Kyselyyn vastanneista neljännellä lukukaudella oli 3% vastaajista, viidennellä lukukaudella 13%, kuudennella lukukaudella 40% ja seitsemännellä lukukaudella 13%. 30% vastaajista oli valmiita suuhygienistejä.

5.2 Ammatillinen kasvu Studental -työtoiminnassa

Opinnäytetyö jakautui yhteen pääkysymykseen ja yhdeksään alakysymykseen, joilla yhdessä selvitettiin miten hyvin eri ammatilliset osa-alueet eli ammatilliset

kompetenssit suuhygienistiopiskelijoille kehittyvät omasta mielestään Studental -työtoiminnan aikana. Opinnäytetyön pääkysymyksenä oli, minkälaiset yleiset ja koulutusohjelmakohtaiset kompetenssit suuhygienistiopiskelijat kokevat oppivansa Studental -työtoiminnan aikana. Kaiken kaikkiaan kyselyyn osallistujat arvioivat ammatillista kehittymistään vastaamalla 77:n kysymykseen.

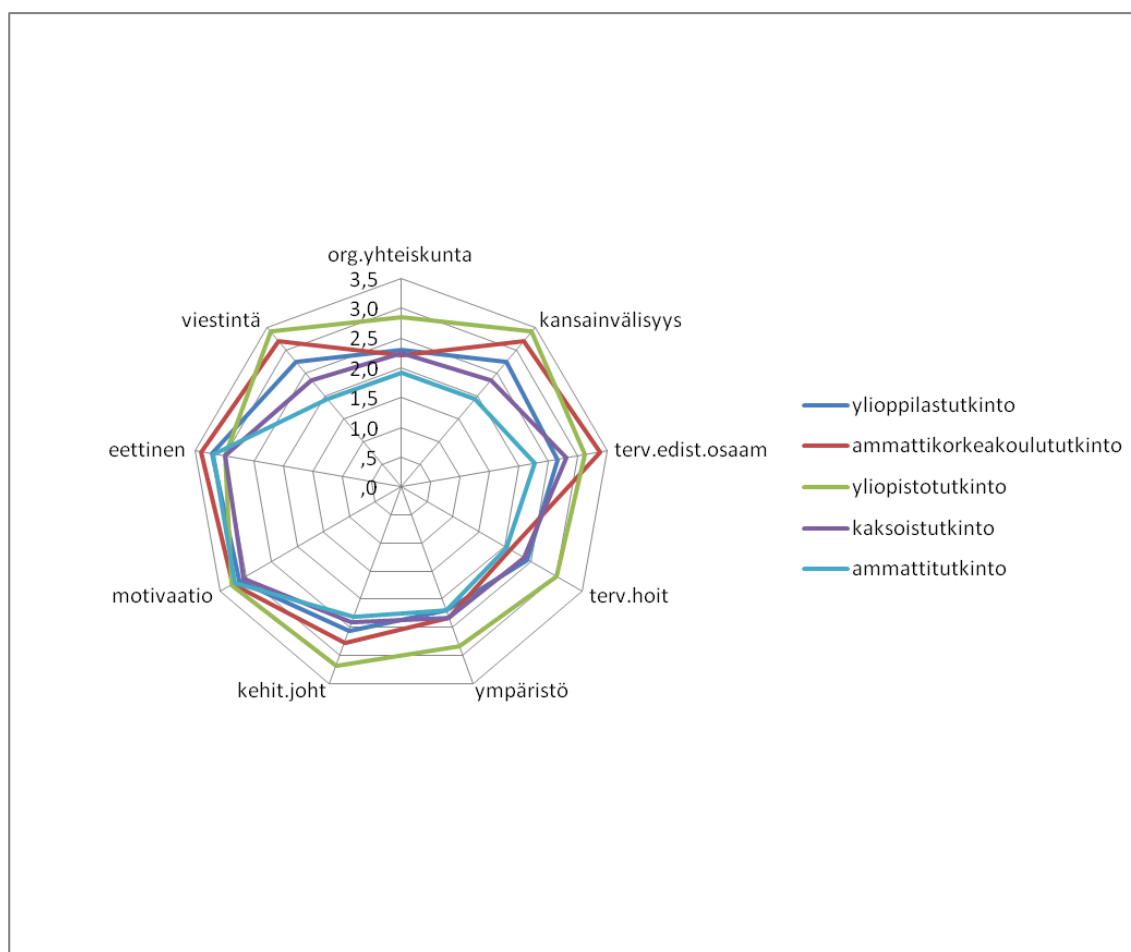
Tarkasteltaessa kaikkien yhdeksän ammatillista osaamista mittaavien kysymysten vastauksia parhaat eli edistyneet taidot suuhygienistiopiskelijat/suuhygienistit kokivat saavuttaneensa *eettisessä osaamisessa* (ka=3,15). Heikoimmat eli perustaidot sen sijaan koettiin saavutettavan *organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisessa* (ka=2,19). Eri osa-alueiden keskiarvot ja vaihteluvälit on esitetty taulukossa 1. Eniten osaaminen vaihteli *kansainvälisyysosaamisessa* (SD=1,21). Vähiten eroa oli *motivaatiopätevyys ja itsensä kehittämisen osaamisessa* (SD=0,73).

Taulukko 1. Vastaajien osaaminen eri ydiosoamisalueissa ja niiden vaihtelut.

Ydiosoamisalueet	Ka	SD
Terveyden edistämisen osaaminen	2,70	0,79
Suun terveydenhoitotyön osaaminen	2,26	0,90
Suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaaminen	2,71	0,91
Suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taidot	2,51	0,80
Motivaatiopätevyys ja itsensä kehittäminen	3,12	0,73
Eettinen osaaminen	3,15	0,76
Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen sekä sosiokulttuurinen pätevyys	3,06	0,87
Kansainvälisyysosaaminen	2,43	1,21
Organisaatio- ja yhteiskuntaosaaminen	2,19	0,90

Aikaisemmalla koulutuksella oli vaikutusta siihen, kuinka hyvin vastaaja koki hallitsevansa eri ammatilliset kompetenssit. Aineiston mukaan mitä korkeammin koulutettu vastaaja oli, sitä paremmin hän koki hallitsevansa eri kompetenssit. Yliopisto- ja ammattikorkeakoulututkinnon omaavat kokivat saavuttaneensa lähes erinomaiset taidot työtoiminnan aikana, kun taas ammattitutkinnon aikai-

semmin suorittaneet arvioivat osaamisensa keskimäärin vain lähes perustaitojen tasolle kaikissa muissa osa-alueissa paitsi *eettisessä osaamisessa* sekä *motivaatiopätevydessä ja itsensä kehittämisessä*. *Eettinen osaaminen* sekä *motivaatiopätevyys ja itsensä kehittäminen* olivat keskimäärin aikaisemmasta koulutuksesta riippumattomia. (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Aikaisemman koulutuksen vaikutus eri osa-alueiden taitojen keskiarvoihin.

5.2.1 Terveiden edistämisen osaaminen

Opinnäytetyön ensimmäisenä alakysymyksenä oli, millaiset terveyden edistämisen osaamisen taidot opiskelijalle karttavat (Taulukko 2.). Vastaajat arvioivat omia taitojaan peilaamalla kutakin kysymystä pääkysymykseen; Millaiset ter-

veyden edistämisen osaamisen taidot koit saavuttaneesi Studental-työtoiminnan aikana? Vastaajat arvioivat taitojaan kahdeksan kysymyksen avulla. Parhaat (ka=3,26) eli edistyneet taidot vastaajat kokivat saavuttaneensa asiakkaiden ohjauksessa, kun taas heikoimmat (ka=2,10) eli perustaidot koettiin saavutettavan pitkäaikaissairaiden terveydenedistämistyössä.

Kokonaisuudessaan, kun verrataan kaikkia yhdeksää osaamisaluetta vastaajat kokivat saavuttaneensa viidenneksi parhaat taidot *terveyden edistämisen osaamisessa* (ka=2,70). Eniten osaaminen vaihteli terveydenedistämistyön projektien toteuttamisessa (SD=1,00). Vähiten eroa oli suun sairauksien tunnistamisessa (SD=0,62).

Taulukko 2. Vastaajien terveyden edistämisen osaaminen.

Terveyden edistämisen osaaminen	Max	Min	Ka	SD
8. suun sairauksien tunnistaminen	4	2	2,55	0,62
9. suun sairauksien ehkäisy	4	2	3,10	0,65
10. suun sairauksien hoito	4	2	2,81	0,70
11. asiakkaiden ohjaus	4	2	3,26	0,73
12. hoidon vaikuttavuuden arviointi	4	1	2,65	0,84
13. ikääntyneiden terveyden edistämistyö	4	1	2,65	0,88
14. pitkäaikaissairaiden terveyden edistämistyö	4	1	2,10	0,87
15. terveydenedistämistyön projektien toteuttaminen	4	1	2,52	1,00

Vastaajista 58% arvioi omaavansa edistyneet taidot suun sairauksien ehkäisyssä. Suun sairauksien tunnistamisessa noin puolet (52%) arvioi hallitsevansa vain perustaidot, kun taas lähes puolet (48%) vastaajista arvioi kuitenkin hallitsevansa edistyneet taidot suun sairauksien hoidossa (Taulukko 3.).

Taulukko 3. Terveyden edistämisen osaamisen frekvenssit.

	riittämättömät taidot		perustaidot		edistyneet taidot		erinomaiset taidot	
	f	f%	f	f%	f	f%	f	f%
	8. suun sairauksien tunnistaminen	0	0%	16	52%	13	42%	2
9. suun sairauksien ehkäisy	0	0%	5	16%	18	58%	8	26%
10. suun sairauksien hoito	0	0%	11	35%	15	48%	5	16%
11. asiakkaiden ohjaus	0	0%	5	16%	13	42%	13	42%
12. hoidon vaikuttavuuden arviointi	1	3%	15	48%	9	29%	6	19%
13. ikääntyneiden terveyden edistämistyö	2	6%	13	42%	10	32%	6	19%
14. pitkäaikaissairaiden terveyden edistämistyö	8	26%	14	45%	7	23%	2	6%
15. terveydenedistämistyön projektien toteuttaminen	5	16%	11	35%	9	29%	6	19%

Verratessa taustamuuttujia eri kompetensseihin huomattiin, ettei taustamuuttujien ja *terveyden edistämisen osaamisen välillä* ollut yhteyttä, eikä myöskään tilastollista merkittävyyttä. Vastajaat, jotka olivat arvioineet hallitsevansa hyvin *terveyden edistämisen osaamisen* osa-alueen, olivat myös arvioineet hallitsevan hyvin *kansainvälisyysosaamisen* ($p=0,003$) ja *viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen sekä sosiokulttuurisen pätevyuden* osa-alueet ($p= 0,003$).

5.2.2 Suun terveydenhoitotyön osaaminen

Opinnäytetyön toisena alakysymyksenä oli, minkälaiset taidot opiskelija kokee hallitsevansa suun terveydenhoitotyön osaamisessa (Taulukko 4.). Vastaajat arvioivat taitojaan peilaamalla kutakin kysymystä pääkysymykseen: Millaiset suun terveydenhoitotyön osaamisen taidot koit saavuttaneesi Studental-työtoiminnan aikana? Vastaajat arvioivat taitojaan kymmenen kysymyksen avulla. Parhaat (ka=2,94) eli edistyneet taidot vastaajat kokivat saavuttaneensa parodontologisen tarkastuksen toteuttamisessa, kun taas heikoimmat (ka=1,35) lähes riittämättömät taidot koettiin saavutettavan suukirurgiseen hoitoon osallistumisessa suuhygienistin vastuualueella.

Kokonaisuudessaan, kun verrataan kaikkia yhdeksää osaamisaluetta vastaajat kokivat saavuttaneensa toiseksi huonoimmat taidot *suun terveydenhoitotyön osaamisessa* (ka=2,26). Eniten osaaminen vaihteli proteettiseen hoitoon osallistumisessa suuhygienistin vastuualueella (SD=1,08). Vähiten eroa osaamisessa oli suukirurgiseen hoitoon osallistumisessa suuhygienistin vastuualueella (SD=0,71).

Taulukko 4. Vastaajien suun terveydenhoitotyön osaaminen.

Suun terveydenhoitotyön osaaminen	Max	Min	Ka	SD
16. kariologisten seulontatarkastusten toteuttaminen	4	0	2,52	0,93
17. kariologisten hoitojen toteuttaminen suuhygienistin vastuualueella	4	0	2,55	0,99
18. parodontologisen tarkastuksen toteuttaminen	4	2	2,94	0,73
19. parodontologisten sairauksien ehkäisy	4	1	2,87	0,72
20. parodontologisten sairauksien varhaishoito	4	0	2,77	0,96
21. parodontologisten sairauksien terveyttä säilyttävän ylläpito-hoidon toteutus	4	0	2,61	0,99
22. ortodonttiseen hoitoon osallistuminen suuhygienistin vastuualueella	4	1	1,58	0,89
23. suukirurgiseen hoitoon osallistumien suuhygienistin vastuualueella	3	0	1,35	0,71
24. proteettiseen hoitoon osallistuminen suuhygienistin vastuualueella	4	0	1,65	1,08
25. parentafysiologiseen hoitoon osallistuminen suuhygienistin vastuualueella	4	0	1,81	1,05

Vastaajista reilusti yli puolet (68%) arvioi omaavansa edistyneet taidot parodontologisten sairauksien ehkäisyssä. Vähän yli puolet (53%) vastaajista arvioivat omaavansa edistyneet taidot myös parodontologisten sairauksien varhaishoi-
dossa. Selvästi suurin osa (62%) vastaajista koki omaavansa vain riittämättömät taidot suukirurgiseen hoitoon osallistumisessa suuhygienistin vastuualueella. Samoin ortodonttiseen hoitoon osallistumisessa suuhygienistin vastuualueella 61% vastaajista arvioi omaavansa vain riittämättömät taidot (Taulukko 5.).

Taulukko 5. Suun terveydenhoitotyön osaamisen frekvenssit.

	riittämättömät taidot		perustaidot		edistyneet taidot		erinomaiset taidot	
	f	f %	f	f %	f	f %	f	f %
16. kariologisten seurantatarkastusten toteuttaminen	2	7 %	12	40 %	12	40 %	4	13 %
17. kariologisten hoitojen toteuttaminen suuhygienistin vastuualueella	3	10 %	10	33 %	12	40 %	5	17 %
18. parodontologisen tarkastuksen toteuttaminen	0	0 %	9	29 %	15	48 %	7	23 %
19. parodontologisten sairauksien ehkäisy	2	6 %	4	13 %	21	68 %	4	13 %
20. parodontologisten sairauksien varhaishoito	2	7 %	6	20 %	16	53 %	6	20 %
21. parodontologisten sairauksien terveyttä säilyttävä ylläpitohoidon toteutus	3	10 %	8	27 %	14	47 %	5	17 %

22. ortodonttiseen hoitoon osallistuminen suuhygienistin vastuualueella	19	61 %	8	26 %	2	6 %	2	6 %
23. suukirurgiseen hoitoon osallistuminen suuhygienistin vastuualueella	18	62 %	9	31 %	2	7 %	0	0 %
24. proteettiseen hoitoon osallistuminen suuhygienistin vastuualueella	14	50 %	7	25 %	5	18 %	2	7 %
25. purentafysiologiseen hoitoon osallistuminen suuhygienistin vastuualueella	12	41 %	9	31 %	6	21 %	2	7 %

Verratessa taustamuuttujia eri kompetensseihin huomattiin, ettei taustamuuttujien ja *suun terveydenhoitotyön osaamisen* välillä ollut yhteyttä, eikä myöskään tilastollista merkittävyyttä. Vastaajat, jotka olivat arvioineet hallitsevansa hyvin *suun terveydenhoitotyön osaamisen*, olivat myös arvioineet hallitsevansa hyvin *viestintä ja vuorovaikutusosaamisen* ($p=0,004$) sekä *kansainvälisyysosaamisen* ($p=0,004$). Näiden osa-alueiden välinen yhteys on tilastollisesti merkitsevää. Vastaajien *suun terveydenhoitotyön osaamisen* ja *suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taitojen* välillä oli voimakas korrelaatio ($r=0,87$). Tämä tarkoittaa sitä, että ne vastaajista, jotka hallitsivat hyvin *suun terveydenhoitotyön osaamisen* kokivat hallitsevansa myös *suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taidot*.

5.2.3 Suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaaminen

Opinnäytetyön kolmantena alakysymyksenä oli, minkälaiset taidot opiskelija tuntee hallitsevansa *suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaamisessa* (Taulukko 6.). Vastaajat arvioivat taitojaan peilaamalla kutakin kysymystä

pääkysymykseen; Millaiset suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosamisen taidot koit saavuttaneesi Studental -työtoiminnan aikana? Vastaajat arvioivat taitojaan kuuden kysymyksen avulla. Parhaat (ka=3,10) eli edistyneet taidot vastaajat kokivat saavuttaneensa vastuun ottamisessa turvallisesta potilashoidosta, kun taas heikoimmat (ka=2,39) eli perustaidot koettiin saavutettavan lääkehuollon asianmukaisesta hallinnasta.

Kokonaisuudessaan, kun verrataan kaikkia yhdeksää osaamisaluetta vastaajat kokivat saavuttaneensa neljänneksi parhaat taidot *suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaamisessa* (ka=2,71). Eniten osaaminen vaihteli ensiaputilanteiden asianmukaisessa hallinnassa (SD=1,03). Vähiten eroa osaamisessa oli vastuun ottamisessa turvallisesta potilashoidosta (SD=0,79).

Taulukko 6. Vastaajien suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaaminen.

Suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaaminen	Max	Min	Ka	SD
26. lääkehuollon asianmukainen hallinta	4	1	2,39	0,92
27. ensiaputilanteiden asianmukainen hallinta	4	1	2,42	1,03
28. asiakirjakäytäntöjen hallinta	4	1	2,68	0,94
29. koneiden ja laitteiden ergonominen hallinta	4	1	2,71	0,94
30. koneiden ja laitteiden turvallinen hallinta	4	2	2,97	0,84
31. vastuun ottaminen turvallisesta potilashoidosta	4	2	3,10	0,79

Vastaajista vain 35% arvioi omaavansa erinomaiset taidot vastuun ottamisessa turvallisesta potilashoidosta. Hieman yli puolet vastaajista (52%) arvioi omaavansa perustaidot lääkehuollon asianmukaisessa hallinnassa ja koneiden ja laitteiden ergonomisessa hallinnassa (Taulukko 7.).

Taulukko 7. Suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaamisen frekvenssit.

	riittämättömät taidot		perustaidot		edistyneet taidot		erinomaiset taidot	
	f	f %	f	f %	f	f %	f	f %
26. lääkehuollon asianmukainen hallinta	4	13 %	16	52 %	6	19 %	5	16 %
27. ensiaputilanteiden asianmukainen hallinta	5	16 %	15	48 %	4	13 %	7	23 %
28. asiakirjakäytäntöjen hallinta	3	10 %	11	35 %	10	32 %	7	23 %
29. koneiden ja laitteiden ergonomisen hallinta	1	3 %	16	52 %	5	16 %	9	29 %
30. koneiden ja laitteiden turvallinen hallinta	0	0 %	11	35 %	10	32 %	10	32 %
31. vastuun ottaminen turvallisesta potilashoidosta	0	0 %	8	26 %	12	39 %	11	35 %

Verratessa taustamuuttujia eri kompetensseihin huomattiin, ettei taustamuuttujien ja *suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaamisen* välillä ollut yhteyttä, eikä myöskään tilastollista merkittävyyttä. Vastaaajien *suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaamisen* sekä *suun terveydenhoitotyön osaamisen* välillä oli voimakas korrelaatio ($r=0,81$). Tämä tarkoittaa sitä, että ne vastaajista, jotka hallitsivat hyvin *suun terveydenhoitotyön osaamisen* kokivat hallitsevansa myös *ympäristön turvallisuusosaamisen* sekä *suun terveydenhoitotyön osaamisen*.

5.2.4 Suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taidot

Opinnäytetyön neljäntenä alakysymyksenä oli, millaiset *suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taidot* opiskelijalle kehitty (Taulukko 8). Vas-

taajat arvioivat taitojaan peilaamalla kutakin kysymystä pääkysymykseen; Millaiset suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taidot koit saavuttaneesi Studental -työtoiminnan aikana? Vastaajat arvioivat taitojaan yhdentoista kysymyksen avulla. Parhaat (ka=2,97) eli edistyneet taidot vastaajat kokivat saavuttaneensa projektitehtävissä toimimisessa, kun taas heikoimmat (ka=1,71) eli perustaidot koettiin saavutettavan valmiuksissa yrittäjyyteen.

Kokonaisuudessaan, kun verrataan kaikkia yhdeksää osaamisaluetta vastaajat kokivat saavuttaneensa kuudenneksi parhaat taidot *suun terveydenhoitotyön kehittämisessä ja johtamisessa* (ka=2,51). Eniten osaaminen vaihteli tutkimus ja kehittämistoiminnan perusteiden tuntemisessa (SD=0,96). Vähiten eroa osaamisessa oli erilaisten kehittämistehtävien toteuttamisessa (SD=0,67).

Taulukko 8. Vastaajien suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen osaaminen.

Suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taidot	Max	Min	Ka	SD
32. erilaisten kehittämistehtävien havaitseminen	4	1	2,52	0,81
33. erilaisten kehittämistehtävien toteuttaminen	4	1	2,39	0,67
34. oman alan tiedon hankkiminen ja käsittely	4	2	2,94	0,73
35. tiedon kriittinen arviointi	4	2	2,94	0,73
36. tutkimus ja kehittämistoiminnan perusteiden tunteminen	4	0	2,45	0,96
37. pienimuotoisten tutkimus ja kehittämishankkeitten toteuttaminen soveltaen alan olemassa olevaa tietoa	4	0	2,35	0,91
38. projektitehtävissä toimiminen	4	2	2,97	0,71
39. kyky tehdä päätöksiä ja ratkaista ongelmia	4	1	2,81	0,70
40. kannattavan ja asiakaslähtöisen toiminnan periaatteiden ymmärtäminen	4	1	2,81	0,79
41. valmiudet yrittäjyyteen	3	0	1,71	0,94
42. lähiesimiestaidot	3	0	1,77	0,90

Vastaajista reilusti yli puolet (61%) arvioi omaavansa vain perustaidot erilaisten kehittämistehtävien toteuttamisessa. Vähän alle puolet (45%) vastaajista koki omaavansa riittämättömät taidot valmiuksissa yrittäjyyteen (Taulukko 9.).

Taulukko 9. Suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen frekvenssit.

	riittämättömät taidot		perustaidot		edistyneet taidot		erinomaiset taidot	
	f	f %	f	f %	f	f %	f	f %
32. erilaisten kehittämistehtävien havaitseminen	1	3 %	19	61 %	9	29 %	2	6 %
33. erilaisten kehittämistehtävien toteuttaminen	1	3 %	20	61 %	10	29 %	3	6 %
34. oman alan tiedon hankkiminen ja käsittely	0	0 %	9	29 %	15	48 %	7	23 %
35. tiedon kriittinen arviointi	0	0 %	9	29 %	15	48 %	7	23 %
36. tutkimus ja kehittämistoiminnan perusteiden tunteminen	2	7 %	15	50 %	8	27 %	5	17 %
37. pienimuotoisten tutkimus ja kehittämishankkeiden toteuttaminen soveltaen alan olemassa olevaa tietoa	3	10 %	14	47 %	10	33 %	3	10 %
38. projektitehtävissä toimiminen	0	0 %	8	26 %	16	52 %	7	23 %
39. kyky tehdä päätöksiä ja ratkaista ongelmia	1	3 %	8	26 %	18	58 %	4	13 %
40. kannattavan ja asiakaslähtöisen toiminnan periaatteiden ymmärtäminen	2	6 %	7	23 %	17	55 %	5	16 %
41. valmiudet yrittäjyyteen	13	45 %	8	28 %	8	28 %	0	0 %
42. lähiesimies taidot	12	41 %	10	34 %	7	24 %	0	0 %

Verratessa taustamuuttujia eri kompetensseihin huomattiin, ettei taustamuuttujien ja *suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taitojen* välillä ollut yhteyttä, eikä myöskään tilastollista merkittävyyttä. Vastaajat, jotka olivat arvioineet hallitsevansa hyvin *suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taidot*, olivat myös arvioineet hallitsevansa hyvin *viestintä ja vuorovaikutusosaamisen* ($p=0,001$) sekä *kansainvälisyysosaamisen* ($p=0,001$). Näiden osa-alueiden välinen yhteys on tilastollisesti erittäin merkitsevä. Vastaajien *suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taitojen* ja *suun terveydenhoitotyön osaamisen* välillä oli voimakas korrelaatio ($r=0,87$). Tämä tarkoittaa sitä, että ne vastaajista, jotka hallitsivat hyvin *suun terveydenhoitotyön osaamisen*

kokivat hallitsevansa myös *suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taidot*.

5.2.5 Motivaatiopätevyys ja itsensä kehittäminen

Opinnäytetyön viidentenä alakysymyksenä oli, miten *motivaatiopätevyys ja itsensä kehittäminen* kehittyi Studental -työtoiminnassa (Taulukko 10). Vastaajat arvioivat taitojaan peilaamalla kutakin kysymystä pääkysymykseen; Millaiset motivaatiopätevyiden ja itsensä kehittämisen taidot koit saavuttaneesi Studental -työtoiminnan aikana? Vastaajat arvioivat taitojaan kahdeksantoista kysymyksen avulla. Parhaat ($ka=3,61$) eli erinomaiset taidot vastaajat kokivat saavuttaneensa sovittujen työaikojen noudattamisessa, kun taas heikoimmat ($ka=2,6$) eli edistyneet taidot koettiin saavutettavan erilaisten oppimis- ja toimintamahdollisuuksien hyödyntämisessä.

Kokonaisuudessaan, kun verrataan kaikkia yhdeksää osaamisaluetta vastaajat kokivat saavuttaneensa toiseksi parhaat taidot motivaatiopätevydessä ja itsensä kehittämisessä ($ka=3,12$). Eniten osaaminen vaihteli muutoksissa toimimisessa ($SD=1,01$). Vähiten eroa osaamisessa oli vastuunottamisessa työyhteisön jäsenenä, omien kehittämistarpeiden määrittämisessä ja arvioinnissa sekä sovittujen työaikojen noudattamisessa ($SD:t=0,62$).

Taulukko 10. Vastaajien motivaatiopätevyys ja itsensä kehittämisen osaaminen.

Motivaatiopätevyys ja itsensä kehittäminen	Max	Min	Ka	SD
43. oman osaamisen kehittämisalueiden löytäminen	4	2	2,97	0,8
44. kaikkien työn arvostaminen	4	2	3,48	0,57
45. innokkuus kehittää omaa työtään ja ammattiaan	4	1	3,03	0,84
46. aktiivisuus ottaa selvää asioista myös oma aloitteisesti	4	1	3,26	0,77
47. sovittujen työaikojen noudattaminen	4	2	3,61	0,62
48. sopeutuminen työyhteisöön	4	2	3,45	0,72
49. vastuunottaminen omasta oppimisestaan ja toiminnastaan suhteessa muihin	4	0	3,32	0,79
50. kiinnostus ja motivaatio ammatin oppimiseen	4	1	3,06	0,85
51. tavoitteellinen toiminta, työyhteisön tavoitteisiin sitoutuminen	4	2	3,16	0,73
52. vastuunottaminen työyhteisön jäsenenä	4	2	3,39	0,62
53. oman osaamisen määrittäminen ja arviointi	4	2	3,16	0,58
54. omien kehittämistarpeiden määrittäminen ja arviointi	4	2	3,13	0,62
55. omien oppimistapojen tunnistaminen	4	2	2,97	0,71
56. itsenäinen oppiminen	4	2	3,16	0,73
57. oppimistapojen kehittäminen	4	2	2,74	0,68
58. yhdessä oppiminen ja opitun jakaminen työyhteisössä	4	2	3,10	0,65
59. muutoksissa toimiminen	4	0	2,68	1,01
60. erilaisten oppimis- ja toimintamahdollisuuksien hyödyntäminen	4	0	2,52	0,93

Vastaajista 68% arvioi omaavansa erinomaiset taidot sovittujen työaikojen noudattamisessa. Erinomaiset taidot arvioivat myös lähes puolet (58%) omaavansa sopeutumisessa työyhteisöön. Edistyneet taidot suurin osa (65%) vastaajista koki omaavansa oman osaamisensa määrittämisessä ja arvioinnissa. Kuitenkin reilusti alle puolet (39%) kokivat omaavansa vain perustaidot oppimistapojen kehittämisessä (Taulukko 11.).

Taulukko 11. Motivaatiopätevyuden ja itsensä kehittämisen frekvenssit.

	riittämättömät taidot		perustaidot		edistyneet taidot		erinomaiset taidot	
	f	f %	f	f %	f	f %	f	f %
43. oman osaamisen kehittämisalueiden löytäminen	0	0 %	10	32 %	12	39 %	9	29 %
44. kaikkien työn arvos-taminen	0	0 %	1	3 %	14	45 %	16	52 %
45. innokkuus kehittää omaa työtään ja ammat-tiaan	2	6 %	4	13 %	16	52 %	9	29 %
46. aktiivisuus ottaa selvää asioista myös omatoimisesti	1	3 %	3	10 %	14	45 %	13	42 %
47. sovittujen työaikojen noudattaminen	0	0 %	2	6 %	8	26 %	21	68 %
48. sopeutuminen työyh-teistöön	0	0 %	4	13 %	9	29 %	18	58 %
49. vastuunottaminen omasta oppimisestaan ja toiminnastaan suhteessa muihin	0	0 %	0	0 %	17	57 %	13	43 %
50. kiinnostus ja motivaatio ammatin oppimiseen	2	6 %	4	13 %	15	48 %	10	32 %
51. tavoitteellinen toiminta työyhteisön tavoitteisiin sitoutuminen	0	0 %	6	19 %	14	45 %	11	35 %
52. vastuunottaminen työyhteisön jäsenenä	0	0 %	2	6 %	15	48 %	14	45 %
53. oman osaamisen määrittäminen ja arviointi	0	0 %	3	10 %	20	65 %	8	26 %
54. omien kehittämistarpeiden määrittäminen ja arviointi	0	0 %	4	13 %	19	61 %	8	26 %
55. omien oppimistapojen tunnistaminen	0	0 %	8	26 %	16	52 %	7	23 %
56. itsenäinen oppiminen	0	0 %	6	19 %	14	45 %	11	35 %
57. oppimistapojen kehittäminen	0	0 %	12	39 %	15	48 %	4	13 %
58. yhdessä oppiminen ja opitun jakaminen työyhteisössä	0	0 %	5	16 %	18	58 %	8	26 %
59. muutoksissa toimiminen	2	7 %	10	33 %	11	37 %	7	23 %

60. erilaisten oppimis- ja toimintamahdollisuuksien hyödyntäminen	3	10 %	9	30 %	15	50 %	3	10 %
---	---	------	---	------	----	------	---	------

Verratessa taustamuuttujia eri kompetensseihin huomattiin, ettei taustamuuttujien ja *motivaatiopätevyiden sekä itsensä kehittämisen* välillä ollut yhteyttä, eikä myöskään tilastollista merkittävyyttä. Vastajat, jotka olivat arvioineet hallitsevansa hyvin *motivaatiopätevyiden sekä itsensä kehittämisen*, olivat myös arvioineet hallitsevansa hyvin *organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisen* ($p=0,002$). Näiden osa-alueiden välinen yhteys on tilastollisesti merkitsevää.

5.2.6 Eettinen osaaminen

Opinnäytetyön kuudentena alakysymyksenä oli, millaiset *eettisen osaamisen taidot* opiskelijalle kehittyi Studentalissa (Taulukko 12). Vastajat arvioivat taitojaan peilaamalla kutakin kysymystä pääkysymykseen; Millaiset eettisen osaamisen taidot koit saavuttaneesi Studental -työtoiminnan aikana? Vastajat arvioivat taitojaan viiden kysymyksen avulla. Parhaat ($ka:t=3,48$) eli erinomaiset taidot vastajat kokivat saavuttaneensa muiden huomioon ottamisessa- sekä vastuun ottamisessa omassa toiminnassaan, kun taas heikoimmat ($ka=2,53$) eli edistyneet taidot koettiin saavutettavan kestäväen kehityksen periaatteiden soveltamisessa omassa toiminnassaan.

Verratessa kaikkia yhdeksää osaamisaluetta vastajat kokivat saavuttaneensa parhaat taidot eettisessä osaamisessa ($ka = 3,15$). Eniten osaaminen vaihteli kestäväen kehityksen periaatteiden soveltamisessa omaan toimintaansa ($SD=1,06$). Vähiten eroa oli vastuun ottamisessa omasta toiminnastaan sekä muiden huomioon ottamisessa omassa toiminnassaan ($SD:t=0,57$).

Taulukko 12. Vastaajien eettinen osaaminen.

Eettinen osaaminen	Max	Min	Ka	SD
61. muiden huomioon ottaminen omassa toiminnassa	4	2	3,48	0,57
62. alansa arvoperustan ja ammattieettisten periaatteiden soveltaminen omassa toiminnassa	4	0	2,94	1,00
63. vastuun ottaminen omasta toiminnastaan	4	2	3,48	0,57
64. toimiminen sovittujen toimintatapojen mukaisesti	4	2	3,39	0,62
65. kestävän kehityksen periaatteiden soveltaminen omassa toiminnassa	4	0	2,45	1,06

Vastaajista 52% arvioi osaavansa erinomaiset taidot muiden huomioon ottamisessa omassa toiminnassaan ja vastuun ottamisessa omasta toiminnastaan. Puolet vastaajista (50%) kokivat saavuttaneensa edistyneet taidot alansa arvoperustan ja ammattieettisten periaatteiden soveltamisessa omassa toiminnassaan. (Taulukko 13.).

Taulukko 13. Eettisen osaamisen frekvenssit.

	riittämättömät taidot		perustaidot		edistyneet taidot		erinomaiset taidot	
	f	f %	f	f %	f	f %	f	f %
61. muiden huomioon ottaminen omassa toiminnassa	0	0%	1	3%	14	45%	16	52%
62. alansa arvoperustan ja ammattieettisten periaatteiden soveltaminen omassa toiminnassa	2	7%	4	13%	15	50%	9	30%
63. vastuun ottaminen omasta toiminnastaan	0	0%	1	3%	14	45%	16	52%

64. toimiminen sovittujen toimintatapojen mukaisesti	0	0%	2	6%	15	48%	14	45%
65. kestävän kehityksen periaatteiden soveltaminen omassa toiminnassaan	4	13%	12	40%	8	27%	6	20%

Verratessa taustamuuttujia eri kompetensseihin huomattiin, ettei taustamuuttujien ja *eettisen osaamisen* välillä ollut yhteyttä, eikä myöskään tilastollista merkittävyyttä. Vastaajat, jotka olivat arvioineet hallitsevansa hyvin *eettisen osaamisensa*, olivat myös arvioineet hallitsevansa hyvin *kansainvälisyysosaamisen* ($p=0,007$), *viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen* ($p=0,007$) sekä *organisaatio ja yhteiskuntaosaamisen* ($p=0,002$). Näiden osa-alueiden välinen yhteys on tilastollisesti merkitsevä.

5.2.7 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen sekä sosiokulttuurinen pätevyys

Opinnäytetyön seitsemäntenä alakysymyksenä oli, miten *viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen sekä sosiokulttuurinen pätevyys* kehittyi Studentalissa (Taulukko 14). Vastaajat arvioivat taitojaan peilaamalla kutakin kysymystä pääkysymykseen; Millaiset viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen, sekä sosiokulttuurisen pätevyyden taidot koit saavuttaneesi Studental -työtoiminnan aikana? Vastaajat arvioivat taitojaan seitsemän kysymyksen avulla. Parhaat ($ka=3,45$) eli edistyneet taidot vastaajat kokivat saavuttaneensa kiinnostuksen osoittamisesta ihmisiin esim. luomalla keskustellen potilaalle turvallinen ja avoin ilmapiiri, kun taas heikoimmat ($ka=2,65$) eli edistyneet taidot koettiin saavutettavan verkosto-osaamisessa esim. kontaktien solmiminen ja ylläpitäminen, moniammatillinen yhteistyö.

Verratessa kaikkia yhdeksää osaamisaluetta vastaajat kokivat saavuttaneensa kolmanneksi parhaat taidot *viestintä- ja vuorovaikutusosaamisessa sekä sosiokulttuurisessa pätevydessä* (ka= 3,06). Eniten osaaminen vaihteli tieto- ja viestintäteknikan hyödyntämisessä omassa työssään (SD=1,11). Vähiten eroa oli kiinnostuksen osoittamisessa ihmisiin (esim. luomalla keskustellen potilaalle turvallinen ja avoin ilmapiiri) (SD=0,57).

Taulukko 14. Vastaajien viestintä, vuorovaikutus sekä sosiokulttuurinen osaaminen.

Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen sekä sosiokulttuurinen pätevyys	Max	Min	Ka	SD
66. osoittaa kiinnostusta ihmisiin (esim. luomalla keskustellen potilaalle turvallinen ja avoinilmapiirin)	4	2	3,45	0,57
67. sosiaalinen kyvykyys (kontaktin ottaminen toisiin, olla helposti lähestyttävä)	4	2	3,42	0,67
68. verkostoosaaminen(kontaktien solmiminen ja ylläpitäminen, moniammatillinen yhteistyö)	4	0	2,65	1,05
69. roolinottokyky (uusien tilanteiden vaatimaroolinotto, roolin vaihto, oman ammatillisen roolin puolustaminen)	4	2	3,03	0,8
70. toimiminen oman alan tyypillisissä viestintä ja vuorovaikutustilanteissa	4	0	2,87	0,99
71. ryhmä ja tiimityöskentelyn periaatteiden ymmärtäminen	4	0	3,23	0,88
72. tieto- ja viestintäteknikan hyödyntäminen omassa työssään	4	0	2,81	1,11

Vastaajista 52% arvioi osaavansa erinomaiset taidot sosiaalisessa kyvykykydessä. Hieman alle puolet vastaajista (48%) kokivat hallitsevansa edistyneet taidot kiinnostuksen osoittamisessa ihmisiin. (Taulukko 15.).

Taulukko 15. Viestintä, vuorovaikutus sekä sosiokulttuurisen osaamisen frekvenssit.

	riittämättömät taidot		perustaidot		edistyneet taidot		erinomaiset taidot	
	f	f %	f	f %	f	f %	f	f %
66. osoittaa kiinnostusta ihmisiin	0	0%	1	3%	15	48%	15	48%
67. sosiaalinen kyvykyys	0	0%	3	10%	12	39%	16	52%
68. verkosto-osaaminen	2	7%	12	40%	8	27%	8	27%
69. roolinottokyky	0	0%	9	29%	12	39%	10	32%
70. toimiminen oman alan tyypillisissä viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa	1	3%	8	27%	12	40%	9	30%
71. ryhmä- ja tiimityöskentelyn periaatteiden ymmärtäminen	0	0%	3	10%	14	47%	13	43%
72. tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen omassa työssään	1	3%	7	24%	12	41%	9	31%

Verratessa taustamuuttujia eri kompetensseihin huomattiin, ettei taustamuuttujien ja *viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen sekä sosiokulttuurisen pätevyyden* välillä ollut yhteyttä, eikä myöskään tilastollista merkittävyyttä. Vastajat, jotka olivat arvioineet hallitsevansa hyvin *viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen sekä sosiokulttuurisen pätevyyden*, olivat myös arvioineet hallitsevansa hyvin *terveyden edistämisen* ($p=0,003$), *suun terveydenhoitotyön* ($p=0,004$) sekä *eettisen osaamisen* ($p=0,007$). Näiden osa-alueiden välinen yhteys on tilastollisesti merkitsevä. Kun taas *viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen sekä kehittämisen ja johtamisen taitojen* välinen yhteys on tilastollisesti erittäin merkitsevä ($p=0,001$). Tämä tarkoittaa sitä, että voidaan todeta, että otosjoukon ulkopuolellakin todennäköisesti *viestintä ja vuorovaikutusosaamisen* hyvin hallitsevat kokevat hallitsevansa hyvin myös *kehittämisen ja johtamisen taitoja*. Vastajien *viestintä ja*

vuorovaikutusosaamisen ja kansainvälisyysosaamisen välillä oli voimakas korrelaatio ($r=1,00$), joka tarkoittaa sitä, että ne vastaajista jotka kokivat osaavansa viestintä ja vuorovaikutustaitoja kokivat hallitsevansa myös kansainvälisyysosaamisen.

5.2.8 Kansainvälisyysosaaminen

Opinnäytetyön kahdeksantena alakysymyksenä oli, minkälaiset *kansainvälisyysosaamisen* taidot opiskelijalle kehittyi Studental -työtoiminnan aikana (Taulukko 16). Vastaajat arvioivat taitojaan peilaamalla kutakin kysymystä pääkysymykseen; Millaiset kansainvälisyysosaamisen taidot koit saavuttaneesi Studental -työtoiminnan aikana? Vastaajat arvioivat taitojaan viiden kysymyksen avulla. Parhaat ($ka=2,74$) eli edistyneet taidot vastaajat kokivat saavuttaneensa oman alan kansainvälisten tietolähteiden hyödyntämisessä, kun taas heikoimmat ($ka=2,23$) eli perustaidot koettiin saavutettavan kansainvälisyysosaamisessa oman alan työtehtävissä tarvittavan vähintään yhden vieraan kielen kirjallisen ja suullisen taidon hallitsemisessa.

Verratessa kaikkia yhdeksää osaamisaluetta vastaajat kokivat saavuttaneensa kolmanneksi huonoimmat taidot *kansainvälisyysosaamisessa* ($ka=2,43$). Eniten osaaminen vaihteli *kansainvälisyysosaamisessa* oman alan työtehtävissä (tarvittavan vähintään yhden vieraan kielen kirjallisen ja suullisen taidon hallitseminen) ($SD=1,33$). Vähiten eroa oli oman alan kansainvälisten tietolähteiden hyödyntämisessä ($SD=1,15$).

Taulukko 16. Vastaajien kansainvälisyysosaaminen.

Kansainvälisyysosaaminen	Max	Min	Ka	SD
73. kansainvälisyysosaaminen oman alan työtehtävissä (tarvittavan vähintään yhden vieraan kielen kirjallisen ja suullisen taidon hallitseminen)	4	0	2,23	1,33
74. kulttuurierojen ymmärtäminen	4	0	2,42	1,18
75. yhteistyöhön kykeneminen kulttuuriltaan erilaisten henkilöiden kanssa	4	0	2,32	1,17
76. oman alan kansainvälisten tietolähteiden hyödyntäminen	4	0	2,74	1,15
77. oman ammattialan kansainvälisyyskehityksen vaikutusten ja mahdollisuuksien ymmärtäminen	4	0	2,45	1,23

Vastaajista noin puolet (48%) arvioi osaavansa vain perustaidot yhteistyöhön kykeneminen kulttuuriltaan erilaisten henkilöiden kanssa. Vain 32% vastaajista arvioi hallitsevansa edistyneet taidot oman ammattialan kansainvälisyyskehityksen vaikutusten ja mahdollisuuksien ymmärtämisessä. (Taulukko 17.).

Taulukko 17. Kansainvälisyysosaamisen frekvenssit.

	riittämättömät taidot		perustaidot		edistyneet taidot		erinomaiset taidot	
	f	f %	f	f %	f	f %	f	f %
73.kansainvälisyysosaaminen oman alan työtehtävissä	4	15%	12	44%	3	11%	8	30%
74. kulttuurierojen ymmärtäminen	4	14%	11	38%	7	24%	7	24%
75. yhteistyöhön kykeneminen kulttuuriltaan erilaisten henkilöiden kanssa	4	14%	14	48%	4	14%	7	24%
76. oman alan kansainvälisten tietolähteiden hyödyntäminen	1	3%	10	34%	8	28%	10	34%
77. oman ammattialan kansainvälisyyskehityksen vaikutusten ja mahdollisuuksien ymmärtäminen	3	11%	9	32%	9	32%	7	25%

Verratessa taustamuuttujia eri kompetensseihin huomattiin, ettei taustamuuttujien ja *kansainvälisyysosaamisen* välillä ollut yhteyttä, eikä myöskään tilastollista merkitsevyyttä. Vastaajat, jotka olivat arvioineet hallitsevansa hyvin *kansainvälisyysosaamisen*, olivat myös arvioineet hallitsevansa hyvin *terveyden edistämisen* ($p=0,003$), *suun terveydenhoitotyön* ($p=0,004$) sekä *eettisen osaamisen* ($p=0,007$). Näiden osa-alueiden välinen yhteys on tilastollisesti merkitsevä. Kun taas *kansainvälisyysosaamisen* sekä *kehittämisen ja johtamisen taitojen* välinen yhteys on tilastollisesti erittäin merkitsevä ($p=0,001$). Tämä tarkoittaa sitä, että otosjoukon ulkopuolellakin todennäköisesti *kansainvälisyysosaamisen* hallitsevat kokevat hallitsevansa myös *kehittämisen ja johtamisen taitoja*. Vastaajien *viestintä ja vuorovaikutusosaamisen* ja *kansainvälisyysosaamisen* välillä oli voimakas korrelaatio ($r=1,00$), joka tarkoittaa sitä, että ne vastaajista jotka kokivat osaavansa *viestintä ja vuorovaikutustaitoja* kokivat hallitsevansa myös *kansainvälisyysosaamisen*.

5.2.9 Organisaatio- ja yhteiskuntaosaaminen

Opinnäytetyön yhdeksäntenä alakysymyksenä oli, millaiset *organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisen taidot* opiskelijalle kehittyi Studentalissa (Taulukko 18). Vastaajat arvioivat taitojaan peilaamalla kutakin kysymystä pääkysymykseen; Millaiset organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisen taidot koit saavuttaneesi Studental -työtoiminnan aikana? Vastaajat arvioivat taitojaan seitsemän kysymyksen avulla. Parhaat ($ka=2,48$) eli edistyneet taidot vastaajat kokivat saavuttaneensa työelämän toimintatapojen tuntemisessa, kun taas heikoimmat ($ka:t=1,97$) eli perustaidot koettiin saavutettavan oman alan organisaatioiden yhteiskunnallis-taloudellisten yhteyksien ymmärtämisessä sekä yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuuksien tuntemisessa alan kehittämiseksi.

Verratessa kaikkia yhdeksää osaamisaluetta vastaajat kokivat saavuttaneensa huonoimmat taidot *organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisessa* ($ka=2,19$). Eniten osaaminen vaihteli oman alansa organisaatioiden yhteiskunnallistaloudellisten

yhteyksien ymmärtämisessä (SD=0,98). Vähiten eroa oli työn johtamisen valmiuksissa (SD=0,81).

Taulukko 18. Vastaajien organisaatio- ja yhteiskuntaosaaminen.

Organisaatio- ja yhteiskuntaosaaminen	Max	Min	Ka	SD
78. oman alansa organisaatioiden yhteiskunnallistaloudellisten yhteyksien ymmärtäminen	4	0	1,97	0,98
79. yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuuksien tunteminen alan kehittämiseksi	4	0	1,97	0,95
80. organisaatioiden toiminnan pääperiaatteiden tunteminen	4	0	2,32	0,91
81. organisaatioiden johtamisen pääperiaatteiden tunteminen	4	0	2,13	0,92
82. valmiudet työn johtamiseen	4	1	2,06	0,81
83. työelämän toimintatapojen tunteminen	4	0	2,48	0,85
84. toiminnan suunnittelu ja organisointi	4	0	2,42	0,89

Noin puolet vastaajista koki saavuttaneensa työtoiminnan aikana perustaidot organisaatioiden toiminnan pääperiaatteiden tuntemisessa (50%) ja työn johtamisen valmiuksissa (55%). 40% vastaajista koki saavuttaneensa Studental-työtoiminnan aikana edistyneet taidot työelämän toimintatapojen tuntemisessa (Taulukko 19.).

Taulukko 19. Organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisen frekvenssit.

	riittämättömät taidot		perustaidot		edistyneet taidot		erinomaiset taidot	
	f	f %	f	f %	f	f %	f	f %
	78. oman alansa organisaatioiden yhteiskunnallis-taloudellisten yhteyksien ymmärtäminen	9	30%	14	47%	4	13%	3
79. yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuuksien tunteminen alan kehittämiseksi	9	30%	13	43%	6	20%	2	7%
80. organisaatioiden toiminnan pääperiaatteiden tunteminen	3	10%	15	50%	9	30%	3	10%
81. organisaatioiden johtamisen pääperiaatteiden tunteminen	6	20%	14	47%	8	27%	2	7%
82. valmiudet työn johtamiseen	7	23%	17	55%	5	16%	2	6%
83. työelämän toimintatapojen tunteminen	1	3%	14	47%	12	40%	3	10%
84. toiminnan suunnittelu ja organisointi	2	7%	14	47%	11	37%	3	10%

Verratessa taustamuuttujia eri kompetensseihin huomattiin, ettei taustamuuttujien ja *organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisen* välillä ollut yhteyttä, eikä myöskään tilastollista merkittävyyttä. Vastaajat, jotka olivat arvioineet hallitsevansa hyvin *organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisen*, olivat myös arvioineet hallitsevansa *eettisen osaamisen* ($p=0,002$). Näiden osa-alueiden välinen yhteys on tilastollisesti merkitsevää. Vastaajien *organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisen* sekä *kehittämisen ja johtamisen* välillä oli voimakas korrelaatio ($r=0,828$). Tämä tarkoittaa sitä, että *organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisen* hallinneet kokivat hallitsevansa myös *suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen*.

6 OPINNÄYTETYÖN TULOSTEN TARKASTELU

Kun verrattiin kokonaisuudessaan kaikkien yhdeksän ydinosaamisalueen vastauksia keskenään suuhygienistiopiskelijat/suuhygienistit arvioivat keskimääräisesti saavuttavansa edistyneet taidot ($ka=2,68$). Opiskelijoiden keskimääräiset kokemat taidoistaan vaihtelivat kuitenkin hieman eri osa-alueiden välillä ($ka=2,19-3,15$). Suuhygienistiopiskelijat/suuhygienistit arvioivat siis saavuttaneensa vähintään perustaidot ja enintään edistyneet taidot kaikista ydinosaamisalueista.

Perustaidot koettiin saavutettavan; *suun terveydenhoidon osaamisessa, kansainvälisyysosaamisessa ja organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisessa*. Edistyneet taidot koettiin taas saavutettavan; *terveyden edistämisen osaamisessa, suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaamisessa, suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taidoissa, motivaatiopätevydessä ja itsensä kehittämisessä, eettisessä osaamisessa ja viestintä- ja vuorovaikutusosaamisessa sekä sosiokulttuurisessa pätevydessä*.

Kun verrattiin kaikkien yhdeksän ydinosaamisalueen sisäisiä osaamisen kohteita suuhygienistiopiskelijat/suuhygienistit arvioivat keskimäärin pääsääntöisesti saavuttavansa vähintään perustaidot kaikista näistä osaamisalueista. Poikkeuksena *suun terveydenhoitotyön* ydinosaamisalueeseen kuuluva suukirurgiseen hoitoon osallistuminen suuhygienistin vastuualueella, josta suuhygienistiopiskelijat/suuhygienistit arvioivat keskimääräisesti saavuttavansa vain riittämättömät taidot. Pietikäisen (2009) tekemässä tutkimuksessa suuhygienistiopiskelijat arvioivat harjoitelleensa vähiten suukirurgisen potilaan hoitoa ammattitaitoa edistävässä harjoittelussaan. Tämä voi johtua siitä, että suukirurgia kuuluu suuhygienistin erityisosaamiseen ja Studental -työtoiminnan kuin muidenkin harjoitteluiden aikana taitoja tarvitaan todella vähän.

Kun verrattiin *terveyden edistämisen osaamisen* sisäisiä osaamisen kohteita enemmistö vastaajista arvioi suurimmassa osassa kysymyksistä saavuttavansa perustaidot. Koska suuhygienistin työn tavoitteena on edistää väestön suun ter-

veyttä (STAL ry, 2010) on hyvä, että parhaat eli erinomaiset taidot vastaajat kokivat saavuttavansa juuri asiakkaiden ohjauksessa.

Kun verrattiin *suun terveydenhoitotyön* osaamisen sisäisiä osaamisen kohteita enemmistö vastaajista arvioi suurimmassa osassa kysymyksistä saavuttavansa edistyneet taidot. Riittämättömät taidot suurin osa vastaajista arvioi saavuttavansa ortodonttiseen, suukirurgiseen, protettiseen ja parentafysiologiseen hoitoon osallistumisessa suuhygienistin vastuualueella. Oulussa tehdyn tutkimuksen mukaan vastavalmistuneet hammaslääkärit ja heidän terveyskeskusohjaajansa arvioivat ortodonttisten, pedodonttisten ja parentafysiologisten taitojen olevan hieman perustaitojen alapuolella (Näpänkangas, Lahti, Hietala & Oikarinen 2009, 18-19). Valmistuvat suuhygienistiopiskelijat olivat taas harjoitelleet mielestään vähän juuri parentafysiologisten ja suukirurgisten hoitojen toteuttamista (Pietikäinen 2009). Tämä viestii siitä, että erityisesti ortodontia, parentafysiologia ja suukirurgia ovat erityisosaamisalueita, joiden hallinta ja harjoittelu aloittelevalla hammashuollon henkilöstöllä vaatii enemmän aikaa.

Kun verrattiin *suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaamisen* sisäisiä osaamisen kohteita enemmistö vastaajista arvioi suurimmassa osassa kysymyksistä saavuttavansa perustaidot. Parhaat eli edistyneet taidot vastaajat kokivat saavuttavansa vastuun ottamisesta turvallisessa potilashoidossa. Myös Pietikäisen (2009) tutkimuksessa tuli esille, että suuhygienistiopiskelijat arvioivat osaavansa hyvin vastuun ottamisen omasta toiminnastaan. Tämä tulos antaa viitteitä siitä, että suuhygienistit/suuhygienistiopiskelijat haluavat antaa asiakkailleen hyvää hoitoa. Studental -työtoiminnassa opitaan toimimaan oikein ja huolellisesti, jottei tapaturmia pääsisi tapahtumaan.

Kun verrattiin *suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taitojen* sisäisiä osaamisen kohteita enemmistö vastaajista arvioi suurimmassa osassa kysymyksistä saavuttavansa edistyneet taidot. Riittämättömät taidot suurin osa vastaajista arvioi saavuttavansa valmiuksissa yrittäjyyteen ja lähiesimiestaidoissa. Studentalissa koko luokka toimii tasavertaisina jäsenenä koko työtoiminnan ajan, joten on todennäköistä, että yrittäjyyden valmiuksia ei koeta hyviksi vielä Studental -työtoiminnan jälkeen. Aikaisemmin on tutkittu, että suuhygienistit ko-

kevat puutteita yrittäjyyden, johtamisen ja markkinoinnin harjoittelussa (Pietikäinen 2009; Yli-Junnilla 2003). Opinnäytetyön tutkimustulos on siis saman suuntainen kuin aikaisempienkin tutkimusten. Yrittäjyys, johtajuus ja markkinointi eivät siis ole helpoimpia ja keskeisimpiä kompetensseja suuhygienistin ammatissa.

Kun verrattiin *motivaatiopätevyden ja itsensä kehittämisen* sisäisiä osaamisen kohteita enemmistö vastaajista arvioi suurimmassa osassa kysymyksistä saavuttavansa edistyneet taidot. Parhaat eli edistyneet taidot vastaajat kokivat saavuttavansa sovittujen työaikojen noudattamisessa. Kun motivaatiopätevyys ja itsensä kehittäminen on noussut edistyneiden taitojen tasolle, voidaan Studental-työtoimintaa pitää motivoivana oppimisympäristönä. Tästä myös varmasti johtuu se, että sovittuja työaikoja noudatettiin tunnollisesti. Pietikäisen (2009) tutkimuksen tulos vahvistaa opinnäytetyön tuloksen, sillä tutkimuksen mukaan opiskelijat tunsivat hallitsevänsä hyvin työelämän sääntöjen mukaan toimimisen.

Kun verrattiin *eettisen osaamisen* sisäisiä osaamisen kohteita enemmistö vastaajista arvioi suurimmassa osassa kysymyksistä saavuttavansa erinomaiset taidot. Parhaat eli erinomaiset taidot vastaajat kokivat saavuttavansa muiden huomioon ottamisessa omassa toiminnassaan. Suuhygienistin työssä toimitaan ihmisten hyväksi, joten oikeat eettiset periaatteet ovat tärkeitä. Jo opiskeluvaiheessa on tärkeää toimia eettisesti oikein, jotta jokainen ihminen tulee kohdelluksi oikein ja yksilöllisesti. Tämän vuoksi on hienoa, että Studental-työtoiminnan jälkeen koettiin *eettisen osaamisen* taidot erinomaisiksi.

Kun verrattiin *viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen* sekä sosiokulttuurisen pätevyden sisäisiä osaamisen kohteita enemmistö vastaajista arvioi suurimmassa osassa kysymyksistä saavuttavansa edistyneet taidot kuten valmistuvatkin suuhygienistiopiskelijat (Pietikäinen, 2009). Parhaat eli edistyneet taidot vastaajat kokivat saavuttavansa kiinnostuksen osittamisesta ihmisiin. Studental-työtoiminnassa suuhygienistiopiskelijat ottavat ensimmäistä kertaa vastaan omia potilaitaan, joten kiinnostuksen osoittaminen ihmisiä kohtaan on luontevaa.

Kun verrattiin *kansainvälisyysosaamisen* sisäisiä osaamisen kohteita enemmistö vastaajista arvioi suurimmassa osassa kysymyksistä saavuttavansa perustaidot. Parhaat eli edistyneet taidot vastaajat kokivat saavuttavansa oman alansa kansainvälisten tietolähteiden hyödyntämisessä. Vaikka kansainvälisiä tietolähteitä osataan käyttää, niin vain harva opiskelija on kuitenkaan Studental -työtoiminnan aikana yhteydessä muihin kulttuureihin. Tietolähteiden hyvä hallinta johtuu luultavasti siitä, että Studental -työtoiminnan aikana opiskelijat tekevät paljon myös kirjallisia töitä.

Kun verrattiin *organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisen* sisäisiä osaamisen kohteita, enemmistö vastaajista arvioi suurimmassa osassa kysymyksistä saavuttavansa perustaidot. Parhaat eli edistyneet taidot vastaajat kokivat saavuttavansa työelämän toimintatapojen tuntemisessa. Tämä osoittaa, että Studental -työtoiminta auttaa suuhygienistiopiskelijoita käsittämään minkälainen suuhygienistin työelämä toimintatapoineen todellisuudessa on. Kuten Lauri (2006) toteaa asiantuntijaksi voi kehittyä ainoastaan ollessaan yhteydessä asiantuntijakulttuuriin.

7 OPINNÄYTETYÖN LUOTETTAVUUDEN JA EETTISYYDEN TARKASTELU

7.1 Eettisyys

Jotta tutkimus on luotettava ja noudattaa eettisiä periaatteita, tulee tutkimuksen tarkoitus ja menetelmät olla tarkoin mietitty ja suunniteltu. Tutkimus, joka on kysymyksenasettelultaan tai menetelmiltään puutteellinen on myöskin epäeettinen tutkimus. Tutkimuksesta tulee olla enemmän tieteellistä hyötyä kuin haittaa. (TUTKIJA 1999-2002, 22-23.)

Tässä opinnäytetyössä käytettiin tutkimuseettisen neuvottelukunnan periaatteita eli hyvää tieteellistä käytäntöä. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu, että tutkimus tehdään rehellisesti, huolellisesti ja tarkasti. Vastuut ja velvollisuudet tutkimuksen tekemisestä on sovittu ennen tutkimuksen aloittamista ja tutkimuksessa käytetään erilaisia eettisesti oikeita ja tutkimukseen hyväksyttäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä. Tutkimuksessa kunnioitetaan muiden tutkijoiden työtä ja tuloksia ja esitetään ne kunnioittaen. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2002.)

Tutkimuksen kohderyhmää informoitiin kyselyn aikataulusta, toteutuksesta ja muista sidonnaisuuksista, joita tutkimukseen osallistuminen aiheutti ja ne raportoitiin tutkimuksen tuloksia julkistettaessa (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2002). Kohderyhmälle kerrottiin myös tutkimuksen tarkoituksesta ja tärkeydestä. Kyselyyn vastaaminen pohjautui vapaaehtoisuuteen ja anonymiteetistä huolehdittiin. Kohderyhmälle kirjoitettiin kirje, josta pystyi selkeästi lukemaan kaiken oleellisen tutkimuksesta ennen kuin kyselyyn tarvitsi vastata. (TUTKIJA 1999-2002, 23.)

Tässä tutkimuksessa kyselylomake laadittiin niin, että vastaajia ei pystytty tunnistamaan heidän vastauksistaan. Vastauksista ei nähty, mistä sähköpostiosoit-

teesta vastaus tuli, sillä kysely suoritettiin weprobol nettikyselynä. Tämä takasi vastaajien anonymiteetin, jolloin tutkimuksesta tuli mahdollisimman luotettava, kun vastaajat pystyivät vastaamaan kyselyyn rehellisesti. Jo alustavissa sähköpostitse lähetetyissä osoitekyselyissä vastaajia informoitiin tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuudesta. Tällöin ne, jotka eivät halunneet osallistua tutkimukseen, voisivat siitä kieltäytyä. Saatekirjeessä kerrottiin mitä hyötyä kyselyyn vastaamisesta oli vastaajalle ja kerrottiin tutkijoiden yhteystiedot, jotta vastaajat pystyivät ottamaan yhteyttä mikäli kysymyksiä olisi ilmennyt.

Tutkimusaihe oli perusteltu, koska Studental -työtoiminnassa toimineiden suuhygienistiopiskelijoiden ammatillista kasvua ei ole aikaisemmin tutkittu kyseisen harjoittelun aikana. Tutkimukseen anottiin tutkimuslupa Turun ammattikorkeakoululta.

Vastaukset saatiin Microsoft Excel-tiedostona webropol ohjelmasta. Vastaukset olivat satunnaisessa järjestyksessä, eikä tutkijoiden tietoon tullut mistä sähköpostiosoitteesta mikäkin vastaus tuli. Tulokset avattiin suoraan saadusta Excel-tiedostosta SPSS-ohjelmaan, jolloin tallennusvirheet minimoituivat. Analysoinnissa käytettiin koko kerättyä aineistoa ja tulokset raportoitiin rehellisesti. Aineisto hävitettiin analysoinnin jälkeen.

7.2 Luotettavuus

Tutkimus pyrittiin toteuttamaan mahdollisimman pätevästi ja luotettavasti. Tutkimuksen pätevyys (validiteetti) ja luotettavuus (reliabiteetti) muodostivat yhdessä tutkimuksen kokonaisluotettavuuden (Vilka 2005, 161). Tutkimuksen tekemiseen osallistui kolme suuhygienistiopiskelijaa, mikä lisäsi tutkimuksen luotettavuutta. Tällöin mahdolliset virheet tai virhetulkinnat olivat helpommin havaittavissa.

Pätevyys tarkoittaa kyselylomakkeen kykyä mitata sitä, mitä on tarkoituskin. Eli kuinka hyvin ollaan onnistuttu siirtämään kyselylomakkeeseen teoreettisesta viitekehystä nouseet tutkimusongelmat ja kehittämään lomakkeeseen niihin

vastaavat väittämät. (Vilkkä 2005, 161.) Kyselylomakkeen validiteetin varmistamiseksi toteuttiin kyselylomakkeen testaus testiryhmällä ennen varsinaista aineiston keruuta. Testiryhmä koostui suuhygienistiopiskelijoista, jotka olivat jo toimineet hetken Studental -työtoiminnassa.

Luotettavuus tarkoittaa kyselylomakkeen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia vastauksia. Eli luotettavalla kyselylomakkeella pystytään toistamaan tulokset samalla kohderyhmällä vaikka tutkija olisi eri. (Vilkkä 2005, 161.) Cronbachin alfa kertoimella selvitetään kyselyn luotettavuutta. Sillä mitataan mittarin yhtenäisyyttä ja mitä suurempi alfan arvo on (0-1), sitä yhtenäisempi mittarin voidaan katsoa olevan (KvantiMOTV, 2010).

Opinnäytetyössä alfa –kerroin mittaa eri osa-alueiden (ammattillisten kompetenssien) väittämien yhtenäisyyttä. Yhdeksän osa-alueen alfa –kertoimet olivat 0,84 - 0,94 väliltä. Suuret alfan arvot kertovat, että osa-alueiden sisältö eli väittämät mittasivat samaa asiaa yhtenäisesti. (Taulukko 20.)

Taulukko 20. Summamuuttujien Cronbachin alfa-kertoimet.

Summamuuttujat	Cronbachin alfa
Terveystiedon edistämisen osaaminen	0,93
Suun terveydenhoitotyön osaaminen	0,95
Suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaaminen	0,92
Suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taidot	0,94
Motivaatiopätevyys ja itsensä kehittäminen	0,94
Eettinen osaaminen	0,84
Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen sekä sosiokulttuurinen pätevyys	0,89
Kansainvälisyysosaaminen	0,93
Organisaatio- ja yhteiskuntaosaaminen	0,94

Kattava tiedonhakuprosessi on osa tutkimuksen ja etenkin teoreettisen viitekehityksen luotettavuutta. Liitteenä on tiedonhakuprosessin taulukko (Liite 1.), josta näkyy tutkimuksen tiedonhaun prosessi.

Ammatillisesta kasvusta ja asiantuntijuudesta on paljon teoksia, niin koti kuin ulkomailakin. Teoreettiseen viitekehukseen pyrittiin myös hakemaan tämän tutkimuksen kaltaisia aikaisempia tutkimuksia. Varsinaisten tietokantojen lisäksi aikaisempia tutkimuksia ja tietoa haettiin myös Turun alueen korkeakoulujen kirjastojen tietokannoista ja Finlexin arkistoista. Useat tutkimuksissa käytetyt tutkimukset haettiin kuitenkin manuaalisesti lisähakuna.

Suurin osa löydetyistä teoksista käytiin läpi mutta, harva vastasi juuri tutkimuksen aihetta ja jotkin tarjosivat samaa tietoa, kuin toiset. Tämän vuoksi osa teoksista jätettiin valitsematta, vaikka ne vastasivat aiheeseen. Eli taulukossa (Liite 1.) näkyvät valitut teokset ovat niitä, jotka päätyivät lähteiksi, eli toivat uutta ja aiheeseen sopivaa tietoa opinnäytetyöhön.

Tulosten luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta heikentää kohderyhmän vähäisyys ja se, että osalla kohderyhmästä Studental -työtoiminnasta on kulunut aikaa vuosi tai enemmän. Luotettavuutta heikentää myös se, että kaikki vastaajat eivät ole kyselyyn vastattaessa työskennelleet vielä kokonaista vuotta Studental -työtoiminnassa. Lisäksi satunnaisvirheet ovat mahdollisia, kuten vastaajien kyselyn väärin ymmärtäminen tai analysointivaiheen tallennusvirheet. Myös opinnäytetyön tekijöiden kokemattomuus saattoi aiheuttaa virheitä tutkimusprosessissa. Koska opinnäytetyön tekijät vain lähettivät linkin nettikyselyyn, eivätkä olleet tekemisissä kohdejoukon kanssa kyselyä suorittaessaan, eivät opinnäytetyön tekijät voineet vaikuttaa kohderyhmän vastauksiin. Kyselylomakkeella toteutetun tutkimuksen luotettavuus laskee myös hieman sen vuoksi, että ei voida varmaksi tietää, onko kohderyhmä vastannut kysymyksiin totuudenmukaisesti.

Tutkimustuloksia tulisi pystyä yleistämään, eli otoksen tulisi vastata tutkittavaa perusjoukkoa (Burns & Grove 2001, 48). Opinnäytetyön kohderyhmä oli pieni ja vastausprosentti oli vain 39%. Kohderyhmään valittiin kuitenkin kaikki Turun ammattikorkeakoulun Studental -työtoiminnassa toimineet suuhygienistiopiskelijat vuosilta 2005-2008, joiden sähköpostiosoite saatiin selvitettyä. Vastauspro-

senttia olisi mahdollisesti pystytty korottamaan palkinnolla tai suorittamalla kysely joskus muulloin kuin kesälomalla. Aineiston pieni koko ja vastausprosentti heikensi tutkimustulosten yleistämistä. Pieni koko on kuitenkin huomioitu tilastollisessa analysoinnissa.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada selville, kuinka suuhygienistiopiskelijoiden ammatillinen kasvu toteutuu ammattitaitoa edistävässä Studental -työtoiminnassa ja kuinka hyvin eri ammatilliset osa-alueet eli ammatilliset kompetenssit heille kehittyvät omasta mielestään Studental -työtoiminnan aikana.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Studental -työtoimintaa paremmin tukemaan opiskelijoiden ammatillista kasvua. Tavoitetta voidaan pitää saavutettuna, sillä tulokset antavat tietoja opiskelijoiden osaamisesta Studental -työtoiminnan ohjaajille. Myös tulevat opiskelijat saavat tutkimuksesta tietoa siitä, mihin osa-alueisiin heidän kannattaa erityisesti panostaa Studental -työtoiminnan ja myös muiden ammatillisten harjoittelujaksojen aikana.

Opinnäytetyön tulokset osittavat, että kaikissa osa-alueissa opittiin keskimäärin kuitenkin vähintään perus taidot ja tietyissä osa-alueissa jopa edistyneet taidot (ka=2,19-3,15) (Taulukko 1.). Studental -työtoiminta on kuitenkin vasta ensimmäinen ammattitaitoaedistävä harjoittelu jossa suuhygienistiopiskelijat saavat harjoitella varsinaisia suuhygienistin työtehtäviä.

Kyselystä selvisi myös kuinka hyvin suuhygienistiopiskelijat kokivat eri ammatillisten kompetenssien kehittyvän työtoiminnan aikana. Tulokset nostivat esiin ne alueet, jotka suuhygienistiopiskelijat kokivat oppivansa parhaiten ja ne alueet joissa he kokivat oppivansa heikoimmin työtoiminnan aikana. Tulokset osoittivat, että suuhygienistiopiskelijat kokivat omaavansa riittämättömät taidot työtoiminnan jälkeen vielä ortodontiseen- (61%), suukirurgiseen- (62%), proteettiseen- (50%) ja purentafysiologiseen (41%) hoitoon osallistumisessa. Tämä johtuu todennäköisesti siitä, että Studental -työtoiminnan asiakaskunta sisältää hyvin vähän kyseisiä hoitoja tarvitsevia asiakkaita. Parannusehdotuksena tähän voisi olla Fossaka-kehittämishankkeen kaltainen yhteistyö (Suun terveydenhuollon hanke Forssan, Salon ja Kaarinan-Piikkiön terveystieteidenkeskuskuntayhtymien ja Turun ammattikorkeakoulun kanssa), jossa Studentalissa harjoittelevat suuhy-

gienisti opiskelijat voisivat sijoittua työtoiminnan aikana muutamiksi päiviksi ortodontin, suukirurgin, proteetikon ja purenfysiologin vastaanotolle. Näin suuhygienistiopiskelijat tulisivat tutummiksi taitojen kanssa, jotka nyt kokevat hallitsevansa riittämättömästi.

Opinnäytetyön toteutus kvantitatiivisena tutkimuksena oli tehokas ja haastava tapa toteuttaa tutkimus. Opinnäytetyön aihe koettiin tärkeäksi, sillä tällä tutkimuksella voidaan vaikuttaa oppimisympäristön kehittämiseen. Tietoa aiheeseen oli saatavilla runsaasti ja lähdemateriaalia oli helppo tulkita. Opinnäytetyön aihe oli hyvä, koska se oli helppo rajata.

Kyselyä olisi voitu rikastuttaa avoimilla kysymyksillä, esimerkiksi lopussa olisi voinut olla kenttä, johon vastaaja olisi voinut kertoa mitä muuta Studental -työtoimintaan liittyvää heillä olisi sanottavana.

Yhteenvetona jopa heikoimmassakin osa-alueessa opiskelijat olivat keskimäärin arvioineet saavuttaneensa vähintään perus taidot Studental -työtoiminnan aikana. Studental -työtoiminta on tarpeellinen ja edistää syyhygienistiopiskelijoiden ammatillista kasvua. Opinnäytetyön tulos tukee Studental -työtoiminnan jatkamista ja sitä, että nykyiset jaksolle asetetut tavoitteet ovat oikeanlaiset. Mikäli kohdejoukko olisi kokenut saavuttaneensa keskimäärin erinomaisten taitojen tai riittämättömien taitojen tason, niin nykyisissä tavoitteissa olisi ollut mahdollisesti parannettavaa.

Näpänkankaan ym. (2009) Oulussa tehdyssä tutkimuksessa todettiin, että yksi hammaslääkäreiden opetuksessa heikoimmin opittu osa-alue on lasten hammashoito. Studentalin omissa tavoitteissa ei kuitenkaan kummallekkaan lukukaudelle ole pedodontiaan liittyviä tavoitteita. Kuitenkin opiskelijat käyvät Fos-saka päivillä nimenomaan kartoittamassa kokemusta myös lasten hammashoidosta. Opinnäytetyöstä ei siis selviä kuinka hyvin suuhygienistiopiskelijat kokevat hallitsevansa lasten hammashoidosta Studental -työtoiminnan jälkeen. Tulevaisuudessa voisi olla mahdollisesti aiheellista lisätä työtoiminnan tavoitteisiin myös pedodontia.

Harjoittelun lisäksi toki muutkin asiat vaikuttavat opiskelijan ammatilliseen kasvuun. Tällaisia tekijöitä on esimerkiksi oppimisvalmiudet, reflektiotaidot, aktiivisuus, sitoutuminen ja motivaatio oppimiseen. (vrt. Pietikäinen 2009)

Opinnäytetyön tuloksia voitaisiin käyttää suuhygienistikoulutuksen työtoiminta-harjoittelun kehittämiseen ja arviointiin. Kyselyä voitaisiin myös käyttää opiskelijoiden itsearviointiin Studental -työtoiminta jakson jälkeen. Näin opiskelijat pääsisivät refleктоimaan omaa ammatillista kasvuaan. (vrt. Yli-Junnilla 2003) Tulevaisuudessa myös muut ammattikorkeakoulut voisivat mahdollisesti käyttää kyseistä kyselyä suuhygienistiopiskelijoiden ammattitaitoa edistävien harjoittelujaksojen arvioinnissa.

Suuhygienistin työnkuva laajenee jatkuvasti ja työnjakoa hammashuollossa siirretään tänäpäivänä enemmän myös suuhygienisteille. Karjalaisen, Turusen ja Murtomaan (2010) suuhygienisteille ja hammaslääkäreille teetetystä kyselystä selviää, että hammaslääkärin halukkuuteen lähettää asiakkaita suuhygienistille vaikutti vahvasti suuhygienistin saama koulutus ja työkokemus. On siis tärkeää, että suuhygienistikoulutusta kehitetään jatkuvasti ja kiinnitetään huomiota ammattitaitoa edistäviin harjoitteluihin, jotka kartoittavat työkokemusta ja antavat suuhygienistiopiskelijalle lisävarmuutta ammattinsa harjoittamiseen tulevaisuudessa (Hölttä 2010, 32-35).

Jatkossa voitaisiin tehdä samankaltainen tutkimus niin, että ensin suoritettaisiin alkukysely ennen Studental -työtoiminnan alkamista ja toinen vastaava kysely työtoiminnan päätyttyä. Näin voitaisiin selkeämmin osoittaa kuinka paljon eri ammatilliset kompetenssit kasvavat työtoiminnan aikana. Tämän opinnäytetyön tulokset ovat kuitenkin vain pienen suuhygienistiopiskelijoiden/suuhygienistien joukon kokemat arviot omien taitojen kehittymisestä. Mahdollisesti luotettavimmat ja yleistettävämmät tulokset saataisiin, mikäli ohjaavat opettajat suorittaisivat kyselyn avulla arvioinnin työtoiminnassa harjoittelevista opiskelijoista useamman vuoden ajan.

LÄHTEET

Ammattikorkeakoululaki 9.5.2003/351

Arene 2006. Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden yleiset kompetenssit. Viitattu 14.12.2009. <http://www.ncp.fi/ects/>

Arene 2009. Ammattikorkeakoulujen osallistuminen eurooppalaiseen korkeakoulutusalueeseen. Korkeakoulukohtaiset kompetenssit. Viitattu 23.10.2009. <http://www.ncp.fi/ects/> >suun terveydenhuollon koulutusohjelma.

Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöstä 28.6.1994/564

Benner, P. Tanner, C. & Chesla, C. 1999. Asiantuntijuus hoitotyössä. Hoitotyö, päättelykyky ja etiikka. WSOY. Juva.

Burns, N. & Grove, S. 2001. The Practice of Nursing Research. Conduct, Critique, & Utilization. 4th Edition. W. B. Saunders Company. United States of America.

Ernvall, E. Ernvall, S. Kaukkila, H-S. 2002. Tilastollisia menetelmiä sosiaali- ja terveysalalle. WSOY. Helsinki.

Fredriksson, E. Hirsimäki, A-L. Kämäräinen, T. Manninen, K & Niemi, R. 2006. Laadunhallintajärjestelmä suun terveydenhuollon palvelutoiminnassa. Opinnäytetyö. Turun ammattikorkeakoulu.

Hakojärvi, H-R. 2005. Toimintamalli suun terveydenhoitotyön kirjaamiseen Studentalissa. Opinnäytetyö. Turun ammattikorkeakoulu.

Heinonen, N. 2003. Terveysalan koulutuksen työssäoppiminen ja ohjattu harjoittelu. Suositus sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille. Sosiaali- ja terveysministeriö.

Hildén, R. 2002. Ammatillinen osaaminen hoitotyössä. Hygieia. Tammi. Tampere.

Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Tammi. Hämeenlinna.

Honkanen, S & Järvinen, M. 2007. Tilausten ja varastoinnin kehittäminen suun terveydenhuollon palvelutoiminnassa. Opinnäytetyö. Turun ammattikorkeakoulu.

Hölttä, P. 2010. Suuhygienistien laajentunut työnkuva heijastuu koulutukseen. Suomen Hammaslääkärilehti. 9/2010, 32-35.

Jasu, H. & Vihiniemi, M. 2002. Suuhygienistiopiskelijoiden itseohjautuvaa oppimista edistävä aseptiikan laatukansio Studentalissa. Opinnäytetyö. Turun ammattikorkeakoulu.

Johnson, P. 2003. International profiles of dental hygiene 1987 to 2001: A 19-nation comparative study. International Dental Journal 53/2003, 299–313

Kangas, K & Sikiö, H. 2004. Suun terveydenhuollon palvelutoiminnan www-sivut (www.terveysala.turkuamk.fi/studental). Opinnäytetyö. Turun ammattikorkeakoulu.

Karjalainen, H. Turunen, S. & Murtomaa, H. 2010. Työnjako hammashuollossa. Suomen Hammaslääkärilehti. 9/2010, 22-27.

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöstä 28.6.1994/559

Lauri, S. 2006. Hoitotyön ydinosaaminen ja oppiminen. Helsinki: WSOY

Nicolas, E. Baptiste, M. Roger-Leroi, V. 2009. Clermont-Ferrand dental school curriculum: an appraisal by last-year students and graduates. *European Journal of Dental Education*. 13(2):93-9, 3/2009

Näpänkangas, R. Lahti, S. Hietala, E-L & Oikarinen, K. 2009. Lasten hammashoidon, oikomis- hoidon ja hallinnon taidoissa kohentamista. *Suomen Hammaslääkärilehti*. 7/2009, 18-21.

Korkeakoulututkintojen viitekehys -työryhmä. 2005. Korkeakoulututkintojen viitekehys; Kuvaus suomalaisista korkeakoulututkinnoista. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2005:4 . 14-02-2005. Opetusministeriö.

KvantiMOTV. 2009. Viitattu 14.12.2009. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/intro.html> > Ai- neiston kerääminen> Mittaaminen > Mittarin luotettavuus.

Pedagoginen strategia 2005-2008. Turun ammattikorkeakoulu 2008. viitattu 23.10.2009. <http://www05.turku.fi/ah/amk/2005/0825007x/1218168.htm>

Pietikäinen, P. 2009. Ammatillisen osaamisen kehittyminen suuhygienistikoulutuksessa :suuhygienistiopiskelijoiden näkökulma. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos. Pro gradu- tutkiel- ma.

Ruohotie, P. & Honka, J. 2003. Ammatillinen huippuosaaminen. Kompetenssitutkimuksen avaama näköala huippuosaamiseen ja johtamiseen. Hämeen ammattikorkeakoulu. Saarijärven Offset Oy, Saarijärvi.

Ruohotie, P. 2002. Oppiminen ja ammatillinen kasvu. WSOY. Juva.

Ruohotie, P. 1995. Ammatillinen kasvu työelämässä. Tampereen yliopiston opettajan koulutus- laitos. Hämeenlinna.

STAL ry. 2010. Suuhygienistikoulutus. Viitattu 14.10.2010. www.stal.fi >ammatit >suuhygienisti >koulutus

Suomen kielen perussanakirja. 1990. Ensimmäinen osa A-K. Kotimaisten kielten tutkimuskes- kus. Helsinki: VAPK-kustannus

Turun ammattikorkeakoulun opinto-oppaat 2008-2012. Viitattu 8.11.2009. <http://marconi.hallinto.turkuamk.fi/db/opintoo9.nsf/WebByContents?OpenView> > Sosiaali- terve- ys- ja liikunta-ala > Suun terveydenhuollon koulutusohjelma > koulutusohjelmakuvaus

Turun ammattikorkeakoulu 2009. Suuhygienistiksi suun terveydenhuollon koulutusohjelmasta. Viitattu 26.10.2009. www.turkuamk.fi/ > Hakijalle > Nuorten yhteishaku > Sosiaali- ja terveysala > Suun terveydenhuollon koulutusohjelma.

TUKIJA 1999–2002. ETENE/Lääketieteellinen tutkimuseettinen jaosto. Kausijulkaisu. Helsinki 2003.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2002. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitte- leminen. Helsinki: Edita Prima OY.

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 15.5.2003/352

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa- määrällisen tutkimuksen perusteet. Gummerus kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Yli-Junnila, P. 2003. Reflektion käyttö suuhygienistin asiantuntijuuden kehityksessä Turun am- mattikorkeakoulussa. Turun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Lisensiaattitutkimus.

Painamattomat lähteet:

Studentalin toiminnan periaatteet. 2007. Turun ammattikorkeakoulu. Suun terveydenhuollon koulutusohjelma.

Studentalin toiminta-ajatus. 2007. Turun ammattikorkeakoulu. Suun terveydenhuollon koulutusohjelma.

Turun ammattikorkeakoulu 2009a. Suun terveydenhuollon koulutusohjelma. Auttamismenettelmät suun terveydenhuollossa IV- lukukausi.

Turun ammattikorkeakoulu 2009b. Suun terveydenhuollon koulutusohjelma. Asiantuntijuus moniammatillisissa tiimeissä V- lukukausi.

Turun ammattikorkeakoulu 2009c. Suun terveydenhuollon koulutusohjelma. Studental.

Liite 1. TIEDONHAKUTAULUKKO

TIETOKANTA		HAKUSANAT	TULOS	VALITTU
Medic	1	ammattitaito [mp=tekijä/otsikko/asiasanat]	534	
	2	1 AND suuhygienisti* [mp=tekijä/otsikko/asiasanat]	5	0
	3	professional skill*/oral*/health* [mp=tekijä/otsikko/asiasanat]	4	0
	4	asiantuntijuu*/suuhygienisti* [mp=tekijä/otsikko/asiasanat]	1	0
Cochrane	5	profession/dental/hygiene [mp=title, abstract or key- words]	4	0
	6	skill/oral/health [mp= title, abstract or keywords]	2	0
Cinahl	7	professional/growth/dent* [mp=tx]	191	
	8	3 [mp=tx]	21	0
	9	5 [mp=tx]	21	0
Medline	10	3 [mp= all fields]	4	0
	11	6[mp= all fields]	574	
	12	professional skill*/ stu- dent*/dent*[mp=all fields]	3	2
Volter	13	amatillii*/osaami* [mp=sanahaku]	178	
	14	13 AND hoitotyö* [mp=sanahaku]	9	3
	15	13 AND työ* [mp=sanahaku]	14	4
Aura	16	studental* [mp=sanahaku]	12	5
	17	asiantuntij*/hoito*	199	1

		[mp=keyword]		
Finlex ®	18	ammattikorkeakoulu*	61	2
	19	terveydenhuol*/ammatti*	137	2
Alma	20	ammatil*/osaami* [mp= asi- asana]	100	1
Manuaalinen lisähaku	21			21

Liite 2. AUTTAMISMENETELMÄT SUUN TERVEYDENHUOLLOSSA (4.LK)

AUTTAMISMENETELMÄT SUUN TERVEYDENHUOLLOSSA (IV Ik)
<p>Terveyden edistämistyön osaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuntee suun sairaudet, niiden ehkäisyn ja hoidon siten, että osaa vastuualueellaan ohjata asiakkaita sekä arvioida hoidon vaikuttavuutta
<p>Suun terveydenhoitotyön osaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - kariologisen seulontatarkastuksen ja hoidon toteutus suuhygienisin vastuualueella - parodontologisen sairauden ehkäisyn, varhishoidon sekä terveyttä säilyttävän ylläpito-hoidon toteutus - ortodontiseen hoitoon osallistuminen suuhygienistin vastuualueella - suukirurgiseen hoitoon osallistuminen suuhygienistin vastuualueella - (proteettiseen ja parentafysiologiseen hoitoihin osallistuminen)
<p>Vastaanoton toimintavalmiuteen liittyvä osaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - lääkehuollon ja ensiaputilanteiden asianmukainen hallinta - asiakirjakäytäntöjen hallinta - koneiden ja laitteiden ergonominen ja turvallinen hallinta
<p>Kehittämisen- ja johtamisosaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - erilaisten kehittämistehtävien havaitseminen ja kehittämistehtävien toteuttaminen
<p>Motivaatiopätevyys</p> <ul style="list-style-type: none"> - opiskelija arvostaa omaa ja toisten työtä ja on innokas kehittämään omaa työtään ja ammattiaan - on aktiivinen ja ottaa selvää asioista myös oma-aloitteisesti - noudattaa sovittuja työaikoja ja muita käytänteitä ja sopeutuu työyhteisöön hyvin
<p>Sosiokulttuurinen pätevyys</p> <ul style="list-style-type: none"> - opiskelija ottaa rohkeasti kontaktia toisiin ihmisiin, on empaattinen ja halukas toimimaan toisten kanssa yhdessä - osoittaa kiinnostuksensa ihmisiin esim. luomalla keskustellen potilaalle turvallisen ja avoimen ilmapiirin - jakaa mielellään asiantuntijuuttaan moniammatillisissa tiimeissä

Liite 3. ASIANTUNTIJUUS MONIAMMATILLISISSA TIIMEISSÄ (5.LK)

ASiantuntijuus Moniammatillisissa tiimeissä (V lk)
Terveyden edistämistyön osaaminen - terveyden edistäminen ikääntyvien ja pitkäaikaissairaiden (kehitysvammaiset) tiimeissä - terveyden edistämistyön projektit sekä työn vaikuttavuuden arviointi
Suun terveydenhoitotyön osaaminen - suun terveydenhoitotyöhön osallistuminen sekä oman osaamisen kehittämisalueiden löytäminen - kansainvälinen vaihto
Vastaanoton toimintavalmiuteen liittyvä osaaminen - vastuun ottaminen ergonomisesta, aseptisestä ja turvallisesta potilashoidosta
Kehittämis- ja johtamisosaaminen - laatutyöhön osallistuminen sekä suun terveydenhoitotyön kehittämis- ja tutkimuskohteiden löytäminen
Motivaatiopätevyys - persoonallisuus ja ammatillinen kasvu - vastuunottaminen omasta oppimisestaan ja toiminnastaan suhteessa muihin, kiinnostus ja motivaatio ammatin oppimiseen - tavoitteellinen toiminta, työyhteisön tavoitteisiin sitoutuminen ja vastuunottaminen työyhteisön jäsenenä - tunnollisuus, oma-aloitteisuus ja luotettavuus toiminnassa
Sosiokulttuurinen pätevyys - sosiaalinen kyvykyys (kontaktin ottaminen toisiin, helposti lähestyttävä) - tiimissä työskentelemisen taito asiakkaiden ja työyhteisön jäsenten kanssa - verkosto-osaaminen (kontaktien solmiminen ja ylläpitäminen, moniammatillinen yhteistyö) - roolinottokyky (uusien tilanteiden vaatima roolinotto, roolin vaihto, oman ammatillisen roolin puolustaminen) - viestintä-, kommunikointi- ja ilmaisutaito

Liite 4. AMMATTIKORKEAKOULUJEN YLEISET KOMPETENSSIT

Yleiset kompetenssit <i>(Generic competences)</i>	Osaamisalueen kuvaus, ammattikorkeakoulututkinto <i>(Description of the competence, bachelor level)</i>	Osaamisalueen kuvaus, ylempi amk-tutkinto <i>(Description of the competence, master level)</i>
Itsensä kehittäminen <i>(Learning competence)</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osaa arvioida omaa osaamistaan ja määritellä osaamisensa kehittämistarpeita ▪ tunnistaa omat oppimistapansa sekä kykenee itsenäiseen oppimiseen ja oppimistapojen kehittämiseen ▪ kykenee yhdessä oppimiseen ja opitun jakamiseen työyhteisössä ▪ kykenee toimimaan muutoksissa sekä havaitsemaan ja hyödyntämään erilaisia oppimis- ja toimintamahdollisuuksia ▪ osaa suunnitella, organisoida ja kehittää omaa toimintaansa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osaa monipuolisesti ja systemaattisesti arvioida omaa osaamistaan ja asiantuntijuuttaan sekä määritellä osaamisensa kehittämistarpeita ▪ kykenee jatkuvaan oppimiseen sekä ymmärtää ja ohjaa tavoitteellisesti omaa oppimisprosessiaan ▪ kykenee yhdessä oppimiseen ja opitun jakamiseen erilaisissa asiantuntijayhteisöissä ▪ kykenee toiminaan aloitteellisesti sekä ennakoimaan muutoksia ja muutostarpeita ▪ osaa suunnitella, organisoida ja kehittää omaa toimintaansa
Eettinen osaaminen <i>(Ethical competence)</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osaa soveltaa oman alansa arvoperustaa ja ammattieettisiä periaatteita omassa toiminnassaan ▪ ottaa vastuun omasta toiminnastaan ja toimii sovittujen toimintatapojen mukaisesti ▪ osaa soveltaa kestävän kehityksen periaatteita omassa toiminnassaan ▪ osaa ottaa muut huomioon 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osaa soveltaa oman alansa arvoperustaa ja ammattieettisiä periaatteita asiantuntijana ja työelämän kehittäjänä ▪ ottaa vastuun omasta toiminnastaan ja toimii sovittujen toimintatapojen mukaisesti ▪ osaa soveltaa kestävän kehityksen peri-

	toiminnassaan	<p>aatteita omassa toiminnassaan ja tuntee organisaationsa yhteiskuntavastuun</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osaa ottaa muut huomioon toiminnassaan ja tehdä ratkaisuja ottaen huomioon yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmat
<p>Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen</p> <p><i>(Communication and social competence)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kykenee toisten kuuntelemiseen sekä asioiden kirjalliseen, suulliseen ja visuaaliseen esittämiseen käyttäen erilaisia viestintätyylejä ▪ osaa toimia oman alan tyypillisissä viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa ▪ ymmärtää ryhmä- ja tiimityöskentelyn periaatteet ja osaa työskennellä yhdessä toisten kanssa monialaisissa työryhmissä ▪ osaa hyödyntää tieto- ja viestintätekniiikkaa omassa työssään 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kykenee toisten kuuntelemiseen sekä asioiden kirjalliseen, suulliseen ja visuaaliseen esittämiseen erilaisille kohderyhmille ▪ osaa toimia erilaisissa viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa sekä osaa organisoida ja luoda ammatillisia verkostoja ▪ ymmärtää ryhmä- ja tiimityöskentelyn periaatteet ja osaa työskennellä yhdessä toisten kanssa monialaisissa työryhmissä sekä johtaa niitä ▪ osaa hyödyntää tieto- ja viestintätekniiikkaa omassa työssään
<p>Kehittämistoiminnan osaaminen</p> <p><i>(Development competence)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osaa hankkia ja käsitellä oman alan tietoa sekä kykenee kriittiseen tiedon arviointiin ja kokonaisuuksien hahmottamiseen ▪ tuntee tutkimus- ja kehittämistoiminnan perusteita ja menetelmiä sekä osaa toteuttaa pienimuotoisia tutkimus- ja kehittämishankkeita soveltaen alan olemassa olevaa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osaa hankkia ja käsitellä oman asiantuntijuusalueen ja lähialueiden tietoa sekä kykenee kriittiseen tiedon arviointiin ja kokonaisuuksien hahmottamiseen sekä uuden tiedon luomiseen ▪ hallitsee tutkimus- ja

	<p>tietoa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tuntee projektitoiminnan osa-alueet ja osaa toimia projektitehtävissä ▪ omaksuu aloitteellisen ja kehittävän työtavan sekä kykenee ongelmanratkaisuun ja päätöksentekoon työssään ▪ ymmärtää kannattavan ja asiakaslähtöisen toiminnan periaatteita sekä omaa valmiuksia yrittäjyyteen 	<p>kehitystoiminnan menetelmiä sekä osaa itsenäisesti toteuttaa alaa kehittäviä tutkimus- ja kehittämishankkeita</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tuntee projektitoiminnan osa-alueet, osaa toimia projektitehtävissä ja johtaa niitä ▪ toimii aloitteellisesti ja kehittävän työtavan mukaisesti sekä osaa käynnistää ja toteuttaa muutosprosesseja ▪ kykenee luovaan ja innovatiiviseen ongelmanratkaisuun ja päätöksentekoon työssään ▪ osaa käynnistää kannattavia ja asiakaslähtöisiä kehittämistoimintoja ▪ osaa ohjata ja kouluttaa toisia
<p>Organisaatio- ja yhteiskuntaosaaminen <i>(Organizational and societal competence)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tuntee oman alansa organisaatioiden yhteiskunnallistaloudellisia yhteyksiä ▪ tuntee yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuuksia oman alan kehittämiseksi ▪ tuntee organisaatioiden toiminnan ja johtamisen pääperiaatteet sekä omaa valmiuksia työn johtamiseen ▪ tuntee työelämän toimintatavat ja osaa toimia työyhteisössä ▪ osaa suunnitella ja organisoida toimintaa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tuntee oman alansa organisaatioiden yhteiskunnallistaloudellisia yhteyksiä ▪ tuntee ja osaa hyödyntää yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuuksia ▪ tuntee työelämän toimintakulttuuria ja kykenee osallistumaan organisaatioiden toiminnan koordinointiin, kehittämiseen ja johtamiseen ▪ osaa arvioida työyhteisön toimintaa sekä suunnitella, organisoida ja kehittää toimintaa työelämän

		<p>muuttuvissa tilanteissa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kykenee hahmottamaan laajoja kokonaisuuksia ja asioiden välisiä syy-seuraussuhteita sekä kykenee toimimaan rajallisen tiedon pohjalta monialaista osaamista vaativissa tilanteissa
<p>Kansainvälisyysosaaminen <i>(International competence)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omaa oman alan työtehtävissä ja niissä kehittämisessä tarvittavan vähintään yhden vieraan kielen kirjallisen ja suullisen taidon ▪ ymmärtää kulttuurieroja ja kykenee yhteistyöhön kulttuuriltaan erilaisten henkilöiden kanssa ▪ osaa hyödyntää oman alansa kansainvälisiä tietolähteitä ▪ ymmärtää kansainvälisyyskehityksen vaikutuksia ja mahdollisuuksia omalla ammattialallaan 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omaa oman alan työtehtävissä ja niissä kehittämisessä tarvittavan yhden tai kahden vieraan kielen kirjallisen ja suullisen taidon ▪ ymmärtää kulttuurieroja ja kykenee toimimaan kansainvälisessä työ- ja toimintaympäristössä ▪ osaa soveltaa oman alansa kansainvälistä tietoa ja osaamista ▪ omaa yleiskuvan ammatillisen tehtäväalueen asemasta ja merkityksestä kansainvälisessä toimintaympäristössä

Liite 5. SUUN TERVEYDENHUOLLON KOULUTUSOHJELMAKOHTAISET KOMPETENSSIT

Koulutusohjelmakohtaiset kompetenssit Suun terveydenhuollon koulutusohjelma	Osaamisen kuvaus Suuhygienisti (AMK)
Terveyden edistämisen osaaminen suun terveydenhoitotyössä	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osaa terveyden edistämisen lähtökohdat ja voimavarieskeiset työmenetelmät. Hän osaa käyttää niitä yksilön, perheen ja yhteisön suun terveydenhoidon osaamisen edistämiseksi. ▪ osaa näyttöön perustuvan terveyden edistämisen ja toimia suun terveydenhoitotyön asiantuntijana moniammatillisessa tiimissä. Hänellä on valmiuksia osallistua yhteiskunnalliseen suun terveyden edistämiseen
Suun terveydenhoitotyön osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hallitsee vastualueensa suun terveydenhoitotyön prosessin, hammas- ja suusairauksien ehkäisyyn sekä kariuksen ja iensairauksien esiasteiden pysäyttämisen menetelmät. Hän osaa hoitaa kiinnityskudossairauksia ja hyödyntää farmakologista tietoa työssään. ▪ osaa intraoraali- ja panoraamakuvauksen sekä toimia turvallisen säteilykäytännön mukaisesti ▪ osaa ortodonttisen ja purentafysiologisen hoidon vastualueensa tehtävät ja hänellä on valmiudet osallistua suukirurgisen ja proteettisen potilaan hoitoon
Suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ymmärtää työympäristönsä työsuojelun periaatteet, hallitsee ergonomian periaatteet sekä osaa materiaalien, laitteiden ja koneiden turvallisen käytön ▪ osaa toimia suun terveydenhoidon ensiaputilanteissa ja hallitsee vastualueensa lääkehuollon periaatteet ▪ tuntee suun terveydenhoitotyön viestintä- ja tietotekniikan menetelmät ja osaa käyttää terveydenhuollon tietojärjestelmiä tietoturvan periaatteita noudattaen ▪ osaa vastata vastaanoton toimintavalmiudesta
Suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osaa laadunhallinnan periaatteet ja osaa soveltaa niitä työssään. ▪ osaa hyödyntää tutkimus- ja kehittämisosaamistaan

osaaminen	suun terveydenhoitotyön kehittämisessä ▪ ymmärtää lähijohtamisen periaatteet ja osaa soveltaa niitä työssään
------------------	---

Liite 6. TESTIRYHMÄN SAATEKIRJE

Hei TSUS 08!

Olemme tekemässä opinnäytetyötä, jonka tarkoitus on saada selville, miten hyviksi eri ammatilliset osa-alueet eli ammatilliset kompetenssit suuhygienistiopiskelijoille kehittyvät omasta mielestään Studental- työtoiminnan aikana. Opinnäytetyössä tavoitteena on selvittää, kuinka suuhygienistiopiskelijoiden ammatillinen kasvu toteutuu Studental-työtoiminnassa, ja miten työtoimintaa ja sen tavoitteita voitaisiin mahdollisesti kehittää. Tutkimusaineisto tullaan keräämään sähköisen kyselyn avulla.

Kuitenkin ennen varsinaisen tutkimuksen toteuttamista tarvitsisimme apua teiltä. Esitestaamme teillä kyselylomaketta, jotta pystymme arvioimaan kyselylomakkeen kykyä mitata tutkimaamme asiaa, eli ammatillista kasvua Studentalissa. Lisäksi saamme selville kuinka kyselyyn vastaaminen onnistuu, onko esitetyt kysymykset selkeitä ja toisaalta onko kysymyksiä, joihin vastaaminen ei onnistu. Parhaimmillaan tutkimuksesta saatuja tuloksia voidaan käyttää opettajien ja opiskelijoiden yhteistyön parantamiseen, oppimisympäristön kehittämiseen ja näin ollen ammattitaidon kohentamiseen. Panoksenne on meille tärkeä, jotta voimme muokata kyselylomaketta vielä ennen varsinaisen kyselyn suorittamista.

Kyselyn alussa on muutamia mahdollisia tutkimuksen tuloksiin vaikuttavia taustatekijöitä, jonka jälkeen pääset arvioimaan saavuttamiasi taitoja **Studental – työtoiminnan aikana**. Taitoja arvioidaan numeerisesti yhdestä neljään (1-4) ja nolla (0). Jokainen vastaaja pysyy anonyyminä.

1= ”riittämättömät taidot” tarkoittavat, ettei vastaaja kokenut saavuttaneensa riittäviä taitoja oppimisensa kannalta. Eli hän ei osaa/pysty suoriutumaan tietyistä tehtävistä, tai hän tuntee itsensä erittäin epävarmaksi.

2= ”perustaidot” tarkoittavat, että vastaaja on saavuttanut taidot, joilla pystyy jatkossa hallitsemaan vastaavat tilanteet jotenkuten. Eli hän osaa/pystyy suoriutumaan tie-

tystä tehtävästä riittävän hyvin suorittaakseen tehtävän, mutta voi tuntea vielä epävarmuutta.

3= "edistyneet taidot" tarkoittavat, että vastaaja on saavuttanut taidot, joilla pystyy jatkossa hallitsemaan vastaavat tilanteet. Eli hän suoriutuu tehtävästä hyvin ja tuntee olonsa varmaksi tehdessään tehtävää.

4= "erinomaiset taidot" tarkoittavat, että vastaaja on saavuttanut taidot, joilla pystyy jatkossa hallitsemaan vastaavat tilanteet erinomaisesti ja sujuvasti. Eli hän suoriutuu tehtävästä erinomaisesti ja tuntee itsensä kyseisen tehtävän asiantuntijaksi. Hän osaa soveltaa tekemäänsä suurempiin kokonaisuuksiin ja hyödyntämään muita osaamisalueitaan.

0 = "en osaa sanoa"

Kiitos avustasi!

Ruoho Kirsikka

040 0784537

kirsikka.ruoho@students.turkuamk.fi

Sipponen Jaana

050 5702631

jaana.sipponen@students.turkuamk.fi

Sjöblom Karoliina

040 7246627

karoliina.sjoblom@students.turkuamk.fi

Liite 7. KOHDERYHMÄN SAATEKIRJE

Hei!

Teemme opinnäytetyötämme, jossa selvitämme kuinka suuhygienistiopiskelijoiden ammatillinen kasvu toteutuu ammattitaitoa edistävässä Studental – työtoiminnassa. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista, mutta opinnäytetyömme ja tutkimustulosten kannalta panoksesi on meille tärkeä.

Aluksi kysymme muutamia mahdollisia tutkimuksen tuloksiin vaikuttavia taustatekijöitä, jonka jälkeen pääset arvioimaan saavuttamiasi taitoja Studental työtoiminnan aikana. Taitoja arvioidaan numeerisesti yhdestä neljään (1-4) ja nolla (0).

1= ”riittämättömät taidot” tarkoittavat, ettei vastaaja kokenut saavuttaneensa riittäviä taitoja oppimisensa kannalta. Eli hän ei osaa/pysty suoriutumaan tietyistä tehtävistä, tai hän tuntee itsensä erittäin epävarmaksi.

2= ”perustaidot” tarkoittavat, että vastaaja on saavuttanut taidot, joilla pystyy jatkossa hallitsemaan vastaavat tilanteet jotenkuten. Eli hän osaa/pystyy suoriutumaan tietyistä tehtävistä riittävän hyvin suorittaakseen tehtävän, mutta voi tuntea vielä epävarmuutta.

3= ”edistyneet taidot” tarkoittavat, että vastaaja on saavuttanut taidot, joilla pystyy jatkossa hallitsemaan vastaavat tilanteet. Eli hän suoriutuu tehtävästä hyvin ja tuntee olonsa varmaksi tehdessään tehtävää.

4= ”erinomaiset taidot” tarkoittavat, että vastaaja on saavuttanut taidot, joilla pystyy jatkossa hallitsemaan vastaavat tilanteet erinomaisesti ja sujuvasti. Eli hän suoriutuu tehtävästä erinomaisesti ja tuntee itsensä kyseisen tehtävän asiantuntijaksi. Hän osaa soveltaa tekemäänsä suurempiin kokonaisuuksiin ja hyödyntämään muita osaamisalueitaan.

0 = ”en osaa sanoa”

Ystävällisin terveisin

Ruoho Kirsikka

040 0784537

kirsikka.ruoho@students.turkuamk.fi

Sipponen Jaana

050 5702631

jaana.sipponen@students.turkuamk.fi

Sjöblom Karoliina

040 7246627

karoliina.sjoblom@students.turkuamk.fi

Liite 8. KYSELYLOMAKE

TAUSTATIEDOT

1. IKÄ VUOSINA

2. SUUHYGIENISTI KOULUTUSTA AIEMPI KOULUTUS (valitse ne koulutustasot, josta sinulla on tutkinto ennen suuhygienisti koulutusta)

- 1) toisen asteen ammatillinen koulutus
- 2) ylioppilastutkinto
- 3) yliopistotutkinto
- 4) ammattikorkeakoulututkinto
- 5) kaksoistutkinto

3. AIKAISEMPI TERVEYDENHUOLLON AMMATILLINEN KOULUTUS

- 1) Ei aikaisempaa koulutusta
- 2) kyllä, mikä koulutus_____

4. TYÖKOKEMUS SUUHYGIENISTINÄ

- 1) ei työkokemusta
- 2) alle 1 vuotta
- 3) 1-2 vuotta
- 4) yli 2 vuotta

5. MINÄ VUONNA ALOITIT OPISKELUN TURUN AMMATTIKORKEAKOULUSSA?

20_____

6. MILLÄ LUKUKAUDELLA OLET?

- 1) 4 lukukausi
- 2) 5 lukukausi
- 3) 6 lukukausi
- 4) 7 lukukausi

5)muu, mikä _____

7. OLETKO AIKUISKOULUTUKSESSA

- 1)en
- 2)kyllä

STUDENTAL TYÖTOIMINTAA KOSKEVAT KYSYMYKSET

Millaiset taidot koit saavuttaneesi Studental työtoiminnan aikana seuraavissa ydinalueissa?

I. TERVEYDEN EDISTÄMISEN OSAAMINEN (8 väittämää)

Millaiset terveyden edistämisen osaamisen taidot koit saavuttaneesi Studental työtoiminnan aikana? (Rengasta sopivin vaihtoehto 1="riittämättömät taidot", 2= "perustaidot", 3= "edistyneet taidot", 4= "erinomaiset taidot" ja 0= "en osaa sanoa")

8. suun sairauksien tunnistaminen	1	2	3	4	0
9. suun sairauksien ehkäisy	1	2	3	4	0
10. suun sairauksien hoito	1	2	3	4	0
11. asiakkaiden ohjaus	1	2	3	4	0
12. hoidon vaikuttavuuden arviointi	1	2	3	4	0
13. ikääntyneiden terveyden edistämistyö	1	2	3	4	0
14. pitkäaikaissairaiden terveyden edistämistyö	1	2	3	4	0
15. terveydenedistämistyön projektien toteuttaminen	1	2	3	4	0

II. SUUN TERVEYDENHOITOTYÖN OSAAMINEN (10 väittämää)

Millaiset suun terveydenhoitotyön osaamisen taidot koit saavuttaneesi Studental työtoiminnan aikana? (Rengasta sopivin vaihtoehto 1="riittämättömät taidot", 2= "perustaidot", 3= "edistyneet taidot", 4= "erinomaiset taidot" ja 0= "en osaa sanoa")

16. kariologisten seulontatarkastusten toteuttaminen	1	2	3	4	0
17. kariologisten hoitojen toteuttaminen suuhygienistin vastuualueella	1	2	3	4	0
18. parodontologisen tarkastuksen toteuttaminen	1	2	3	4	0
19. parodontologisten sairauksien ehkäisy	1	2	3	4	0
20. parodontologisten sairauksien varhaishoito	1	2	3	4	0
21. parodontologisten sairauksien terveyttä säilyttävän ylläpito-hoidon toteutus	1	2	3	4	0
22. ortodonttiseen hoitoon osallistuminen suuhygienistin vastuualueella	1	2	3	4	0
23. suukirurgiseen hoitoon osallistumien suuhygienistin vastuualueella	1	2	3	4	0
24. proteettiseen hoitoon osallistuminen suuhygienistin vastuualueella	1	2	3	4	0
25. parentafysiologiseen hoitoon osallistuminen suuhygienistin vastuualueella	1	2	3	4	0

III. SUUN TERVEYDENHOITOTYÖN JA YMPÄRISTÖN TURVALLISUUSOSAAMINEN (6 väittämää)

Millaiset suun terveydenhoitotyön ja ympäristön turvallisuusosaamisen taidot koit saavuttaneesi Studental työtoiminnan aikana? (Rengasta sopivin vaihtoehto 1="riittämättömät taidot", 2= "perustaidot", 3= "edistyneet taidot", 4= "erinomaiset taidot" ja 0= "en osaa sanoa")

26. lääkehuollon asianmukainen hallinta	1	2	3	4	0
27. ensiaputilanteiden asianmukainen hallinta	1	2	3	4	0
28. asiakirjakäytäntöjen hallinta	1	2	3	4	0
29. koneiden ja laitteiden ergonominen hallinta	1	2	3	4	0
30. koneiden ja laitteiden turvallinen hallinta	1	2	3	4	0
31. vastuun ottaminen turvallisesta potilashoidosta	1	2	3	4	0

IV. SUUN TERVEYDENHOITOTYÖN KEHITTÄMISEN JA JOHTAMISEN TAIDOT (11 väittämää)

Millaiset suun terveydenhoitotyön kehittämisen ja johtamisen taidot koit saavuttaneesi Studental työtoiminnan aikana? (Rengasta sopivin vaihtoehto 1="riittämättömät taidot", 2= "perustaidot", 3= "edistyneet taidot", 4= "erinomaiset taidot" ja 0= "en osaa sanoa")

32. erilaisten kehittämistehtävien havaitseminen	1	2	3	4	0
33. erilaisten kehittämistehtävien toteuttaminen	1	2	3	4	0
34. oman alan tiedon hankkiminen ja käsittely	1	2	3	4	0
35. tiedon kriittinen arviointi	1	2	3	4	0
36. tutkimus- ja kehittämistoiminnan perusteiden tunteminen	1	2	3	4	0
37. pienimuotoisten tutkimus- ja kehittämishankkeitten toteuttaminen soveltaen alan olemassa olevaa tietoa	1	2	3	4	0
38. projektitehtävissä toimiminen	1	2	3	4	0
39. kyky tehdä päätöksiä ja ratkaista ongelmia	1	2	3	4	0
40. kannattavan ja asiakaslähtöisen toiminnan periaatteiden ymmärtäminen	1	2	3	4	0
41. valmiudet yrittäjyyteen	1	2	3	4	0
42. lähiesimiestaidot	1	2	3	4	0

V. MOTIVAATIOPÄTEVYYS JA ITSENSÄ KEHITTÄMINEN (18 väittämää)

Millaiset motivaatiopätevyyden ja itsensä kehittämisen taidot koit saavuttaneesi Studental työtoiminnan aikana? (Rengasta sopivin vaihtoehto 1="riittämättömät taidot", 2= "perustaidot", 3= "edistyneet taidot", 4= "erinomaiset taidot" ja 0= "en osaa sanoa")

43. oman osaamisen kehittämisalueiden löytäminen 1 2 3 4 0

44. kaikkien työn arvostaminen	1	2	3	4	0
45. innokkuus kehittää omaa työtään ja ammattiaan	1	2	3	4	0
46. aktiivisuus ottaa selvää asioista myös oma-aloitteisesti	1	2	3	4	0
47. sovittujen työaikojen noudattaminen	1	2	3	4	0
48. sopeutuminen työyhteisöön	1	2	3	4	0
49. vastuunottaminen omasta oppimisestaan ja toiminnastaan suhteessa muihin	1	2	3	4	0
50. kiinnostus ja motivaatio ammatin oppimiseen	1	2	3	4	0
51. tavoitteellinen toiminta, työyhteisön tavoitteisiin sitoutuminen	1	2	3	4	0
52. vastuunottaminen työyhteisön jäsenenä	1	2	3	4	0
53. oman osaamisen määrittäminen ja arviointi	1	2	3	4	0
54. omien kehittämistarpeiden määrittäminen ja arviointi	1	2	3	4	0
55. omien oppimistapojen tunnistaminen	1	2	3	4	0
56. itsenäinen oppiminen	1	2	3	4	0
57. oppimistapojen kehittäminen	1	2	3	4	0
58. yhdessä oppiminen ja opitun jakaminen työyhteisössä	1	2	3	4	0
59. muutoksissa toimiminen	1	2	3	4	0
60. erilaisten oppimis- ja toimintamahdollisuuksien hyödyntäminen	1	2	3	4	0

VI. EETTISEEN OSAAMINEN (5 väittämää)

Millaiset eettisen osaamisen taidot koit saavuttaneesi Studental työtoiminnan aikana? (Rengasta sopivin vaihtoehto 1= ”riittämättömät taidot”, 2= ”perustaidot”, 3= ”edistyneet taidot”, 4= ”erinomaiset taidot” ja 0= ”en osaa sanoa”)

61. muiden huomioon ottaminen omassa toiminnassa 1 2 3 4 0
62. alansa arvoperustan ja ammattieettisten periaatteiden soveltaminen omassa toiminnassa 1 2 3 4 0
63. vastuun ottaminen omasta toiminnastaan 1 2 3 4 0
64. toimiminen sovittujen toimintatapojen mukaisesti 1 2 3 4 0
65. kestävän kehityksen periaatteiden soveltaminen omassa toiminnassaan 1 2 3 4 0

VII. VIESTINTÄ- JA VUOROVAIKUTUSOSAAMINEN SEKÄ SOSIOKULTTUURINEN PÄTEVYYS

(7 väittämää)

Millaiset viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen sekä sosiokulttuurisen pätevyiden taidot koit saavuttaneesi Studental työtoiminnan aikana? (Rengasta sopivin vaihtoehto 1= ”riittämättömät taidot”, 2= ”perustaidot”, 3= ”edistyneet taidot”, 4= ”erinomaiset taidot” ja 0= ”en osaa sanoa”)

66. osoittaa kiinnostusta ihmisiin 1 2 3 4 0
(esim. luomalla keskustellen potilaalle turvallinen ja avoin ilmapiirin)
67. sosiaalinen kyvykyys 1 2 3 4 0
(kontaktin ottaminen toisiin, olla helposti lähestyttävä)
68. verkosto-osaaminen 1 2 3 4 0
(kontaktien solmiminen ja ylläpitäminen, moniammatillinen yhteistyö)
69. roolinottokyky 1 2 3 4 0
(uusien tilanteiden vaatima roolinotto, roolin vaihto, oman ammatillisen roolin puolustaminen)
70. toimiminen oman alan tyypillisissä 1 2 3 4 0

viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa

71. ryhmä- ja tiimityöskentelyn periaatteiden

ymmärtäminen 1 2 3 4 0

72. tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntäminen omassa

työssään 1 2 3 4 0

VIII. KANSAINVÄLISYYSOSAAMINEN (5 väittämää)

Millaiset kansainvälisyysosaamisen taidot koit saavuttaneesi Studental työtoiminnan aikana? (Rengasta sopivin vaihtoehto 1= ”riittämättömät taidot”, 2= ”perustaidot”, 3= ”edistyneet taidot”, 4= ”erinomaiset taidot” ja 0= ”en osaa sanoa”)

73. kansainvälisyysosaaminen oman alan

työtehtävissä 1 2 3 4 0

(tarvittavan vähintään yhden vieraan kielen kirjallisen ja suullisen taidon hallitseminen)

74. kulttuurierojen ymmärtäminen 1 2 3 4 0

75. yhteistyöhön kykeneminen kulttuuriltaan

erilaisten henkilöiden kanssa 1 2 3 4 0

76. oman alan kansainvälisten tietolähteiden

hyödyntäminen 1 2 3 4 0

77. oman ammattialan kansainvälisyyskehityksen

vaikutusten ja mahdollisuuksien ymmärtäminen 1 2 3 4 0

IX. ORGANISAATIO- JA YHTEISKUNTAOSAAMINEN (7 väittämää)

Millaiset organisaatio- ja yhteiskuntaosaamisen taidot koit saavuttaneesi Studental työtoiminnan aikana? (Rengasta sopivin vaihtoehto 1= ”riittämättömät taidot”, 2= ”perustaidot”, 3= ”edistyneet taidot”, 4= ”erinomaiset taidot” ja 0= ”en osaa sanoa”)

78. oman alansa organisaatioiden

yhteiskunnallis-taloudellisten 1 2 3 4 0

yhteyksien ymmärtäminen					
79.yhteiskunnallisen vaikuttamisen mahdollisuuksien tunteminen					
alan kehittämiseksi	1	2	3	4	0
80.organisaatioiden toiminnan pääperiaatteiden					
tunteminen	1	2	3	4	0
81.organisaatioiden johtamisen pääperiaatteiden					
tunteminen	1	2	3	4	0
82.valmiudet työn johtamiseen	1	2	3	4	0
83.työelämän toimintatapojen tunteminen	1	2	3	4	0
84.toiminnan suunnittelu ja organisointi	1	2	3	4	0